

ORSZAG VILAG

GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi
orazágos riportlapja

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1938. XII. 15. — XXVII. évf. 24. sz.

(Bejegyezve: Trib. Arad, Secția III-a
Con. Dos. Nr. Pres. 8./1938/2.)

•I•
SCHU
POST
NAGYÁRADIJA

Miért vásárol mindenki

Szabó Albert

üveg- és porcellán nagyáruházában?

Mert az ország legnagyobb és legrégebbi cége, mely a békebeli tradíciókhoz hiven vevőközönységét a legjobb áruval, a legolcsóbb áron szolgálja ki.

Mert a folytonosan növekvő behozatali nehézségek dacára is az idei karácsonyi vásárra is sikerült a legfinomabb márkás külföldi porcellánok, kristályok, szobrok és egyéb díszmű áruk legnagyobb választékát vevőközöniségének eladásra bocsájtani.

Mert 72 alkalmazottjával, 3 pénztárával, 3 csomagoló asztalával a legnagyobb forgalom dacára is minden vevőt előzékenyen és gyorsan percek leforgása alatt tud kiszolgálni.

Mert emeleti kiállítási termeiben több, mint 50.000 drb. háztartási cikket állított ki, melyek értéke 20—30 százalékkal lett redukálva a már ugy is olcsó napi áraknál.

Mert mindezen előzékenység mellett még minden egyes vevője ajándék szelvényt kap, melynek segítségével bárki birtokosa lehet a legszebb és legértékesebb karácsonyi ajándékoknak.

Mi igyekszünk Önnek karácsonyi ajándékainak megvásárlásánál az Ön segítségére lenni, kérjük, támogasson Ön is bennünket, vételkényszer nélküli látogatásával.

Adjon mindenki ! . . .

Már régen nem közhely, hanem kétségen felül álló igazság, hogy a huszadik század második évtizedének beköszöntése óta a béke nem béke többé, hanem háboru. Az a béke, amelyet annyira áhitottunk, amikor azt hittük, talán utoljára dörögnek a fegyverek a hadszíntéren, az a béke soha sem következett el, mert különböző háboruskodások, gazdasági csatározások és az örökké veszélyt jelentő nagy, általános világégés réme megkeserítik a békét. Ilyen időkben, amikor a béke háboruja kiméretlenül zaklatja az embereket, szinte

katonai fegyelemre van szükség.

Minden józanul gondolkodó ember elismeri, hogy a szervezettség és együvé kovácsoltság ezerféle megnyilvánulásainak útjában csak úgy lehet megállni, hogy fegyelmezetten, tömörülve és egyetértésben felzárkózva dolgozzunk a béke nagy csatáiban, amikor is végeredményében nemzetiségi és faji megkülönböztetés nélkül mindannyiunk bőréről van szó. Mert lehet, hogy egyes csoportok előbb esnek áldozatául a béke falánkságának, de ezeknek sorsa ijesztően magán viseli a többi, az elbukottak talán éppen megtagadó, talán éppen elbukni segítő csoportok sorsának bélyegét is.

Ezekben az időkben Arad polgársága jóleső érzéssel állapíthatja meg, hogy a városvezetés élén olyan ember áll, aki fegyelmezni tud, aki maga is fegyelmezett, tehát a ma viszonyainak megfelelően tartja kezében ennek a városnak ügyeit.

Vlad Alexandru tábornok, Aradváros főpolgármestere, igaz katona, aki teljes tudásával, legjobb képességeivel szolgálja a polgárság közösségének érdekeit.

Ez az érdemes vezetőegység, aki katonai rangját megilletően a város dolgozó polgárhadseregének élén áll, a katona nyíltságával szól az alábbiakban az Ország-Világ olvasóin keresztül Arad egész lakóságához, a téli segélyakcióról, amelynek irányítását maga vette kézbe.

— Ez az akció a viszonyoknak megfelelően alakul. **Romániában** — hangsúlyozta nyilatkozatában a tábornok — a gazdasági helyzet kedvező viszonyai következtében csak igen kevés a munkanélküliek száma s ezért hivatalos, általános segélyakcióra nincs szükség. Ennek a ténynek felismerése alapján szervezi meg tehát Vlad Alexandru Aradon is a téli segélyakciót, amely ilyenmódon inkább jótékonsági kezdeményezés lesz, amint azt az alábbiakban kifejti Vlad Alexandru tábornok-főpolgármester:

— Arad minden polgárának éreznie kell a rendkívüli idők folytán ránehezedő felelőséget és bizonyára mindenki hozzá járul az ideai télen is az inségesek, a hibájukon kívül munkanélküliek felsegítéséhez. Sok tehetetlen, beteg ember áll munka nélkül, igen sok gyermek nem jut meleg ételhez, meleg tűzhelyhez, pedig már nyakunkon van a tél, karácsony hetében vagyunk, a segítség nem maradhat el.

— Egyesek csak néhány leiel, mások jelentősebb összeggel járuljanak a társadalmi akciókhoz, ki-ki tehetsége szerint, mert minden banira szükség van ahhoz, hogy minél nagyobb eredményeket érjenek el a szociális és karitatív intézmények.

— Ezekkel az akciókkal szemben nem lehet senkisémmel közömbös, mert sok ember sorsa függ az adományoktól.

— Tudom, hogy a mai viszonyok és a sok gyűjtés már igénybe vették a közönséget, tudom, hogy a mostani helyzet senkit sem kímélt meg, de mégis arra kérek mindenkit, hogy most, szükség idején, senki se tagadja meg segítségét.

— A társadalmi akciók segíteni akarnak mindenkin, aki önhibáján kívül került nyomorba, hogy télen ne legyenek éhes, rongyos, kétségbeesett emberek, és ne legyenek éhező, ruhátlan gyermekek.

Mindazoknak, akik segítséget látnak, érezniök kell, hogy a jobb sorsban élő embertársuk segítő kezét nyujt feléjük, mert csak így lesz türelmük és hitük kivárni a jobb napokat és jobb jövőt. A tehetősek, a dolgozók, a munka ajándékával gazdag társadalom kötelessége, hogy a segítségére siessen azoknak, akik azért sinylődnek, szenvednek és pusztulnak, mert éppen a munka lehetőségétől fosztotta meg őket vagy betegség, vagy a mostani, minden megpróbáltatásnál súlyosabb gazdasági helyzet.

— Adjon mindenki, mert magának ad, amikor tejhez juttatja a csecsemőt, harapás kenyérhez az anyát, legalább száraz kenyérléjhez a keresetképtelen családfőt.

— Lelke szerint és érdeke szerint cselekszik, ha ad, hogy könnyet töröljön le, szenvedést enyhítsen és háborgást csillapítson.

— A dus ne adjon — áldozzon, a szegény se adjon, hanem mondjon le legelső örömének legalább a feléről. Az ezres épp úgy megváltás, mint az egy leies, egy tucat ruhane-mű épp úgy, mint egyetlen pár viselt cipő. Adjon mindenki, akinek öröm és megnyugvás, hogy adhat, aki már felriadt álmából arra a gondolatra, hogy

vannak, akik csak azért alszanak, hogy cipőről, ruháról, meleg szobáról és egyetlen falat kenyérről álmodjanak.

— Adjon mindenki, aki valaha gondolkozott arról, hogy az élet nehezebb, küzdelmesebb, mint azok hiszik, akiket minden vállalkozásukban a szerencse is segített. Adjon mindenki, akinek lelkében felmerült legalább egyszer a

nagy kérdőjel és nem kapott választ a lélek tragikus döbbenetére.

— Köteles hálát ró le mindenki, aki ad, azért, hogy adhat s nem neki kell kérnie. nem ő kiált fel az emberekhez irgalomért a mélyből. Boldogan és ihlettől megszálltan adjon mindenki, hogy azzal a tudattal és vigasztaló érzéssel szivja magába az Uristen levegőjét, hogy ő boldogan, kényyszer nélkül, embersége dicsőségére teljesítette kötelességét. Adjon mindenki, mert ezzel azért vet, hogy arathasson.

Minden bani a but, kétségbeesést, a sötét gondolatokat, a nyitott koporsókat parancsolja ki a nyomor oduiból. Önmagát, a világot, a láthatatlan igazságtalanságokat és hallhatatlan jajt öleli magához, aki ad — fejezte be szavait Aradváros nemesszívű főpolgármestere.

Dr. Botiş Theodorné:

Béke velünk !

Mivel is köszönhetnék karácsony ünnepének hajnalán egymást a jóakaratu emberek méltóbban, minthogy békességet kívánunk egymásnak, békét a szivben, lélekben, családban, hazában, nagyvilágban és mindenütt, ahol emberek egymás ellen hadakoznak.

A karácsony a béke és szeretet ünnepe, a család ünnepe, amely azonban kicsiny családi körünk szűk keretein túl a népeket, az emberiséget, mint egy óriási családot hivatott összeölelni, hogy megvalósuljon végre az „**egy akol, egy pásztor**“ jövőbe világító jóslata.

Ma ugy tűnik, mintha sohasem estünk volna még távolabb karácsony igazi szellemétől, hiszen gyűlölettől lánghol a világ és az eddig kiontott vér még mindig nem elég, hogy eloltsa ezt a fekete lángot. Ezen az ünnepen, amely felülemelkedve fajokon, felekezeteken, ideológiákon, mindenkié, — komor, viharfelhős, fenyegető ég borul fölénk és a jók reszketve bujnak össze, mint a nyájak, ha égiháboru közeledtét érzik.

Ugy volna szép pedig, ha elmulna fejünk fölül már a fenyegető veszély, ha megenyhülne szivünkben az a szorongó félelemérzés, mely nem engedi, hogy békés nyugalomba ünnepeljük a szeretet ünnepét, ugy volna jó, ha a szeretet

Karácsony és öröm ünnepe,
FLORA
speciál-krémlikör az ünnep öröme!

igéje végre valóban testet ölthetne. Lényegében minden ember ezt akarja, hiszen minden ember jónak születik, örömben, szenvedésben, elmulásban testvérként s csak élete folyamán fertőztetik meg a gyűlölet ragályával, amely pusztítóbb és véresebb még a pestisnél is.

A tudomány hősei emberfölötti erőfeszítések árán megtalálták már a pusztító járványok kórokozóit és orvosságot, de a lelki mételyezést még mindig nem tudjuk megállapítani, pedig a szérumát évezredekkel ezelőtt nevezte meg a **Gyermek**, akinek születését e napon ünnepeljük.

„Szeretni.“ Mily egyszerű szó, mily csodálatos orvosság, de hát hogyan is gyógyuljon meg az a beteg, aki ellöki magától a gyógyszert nyújtó kezét, hogyan gyógyuljon meg az, aki nem akar egészséges lenni?

Nagy hivatás vár reánk, asszonyok! Nekünk kell magunkra vállalni az irgalmas nővérnek ama szerepét, hogy szelid szeretettel belekényszerítsük a nagybeteg emberiségbe az orvosságot, hogy szóval, példával, cselekedettel beleoltsuk lelkébe a szeretet szérumát.

Nem tudok elképzelni szebb és nemesebb feladatot ennél, különösen asszonyok számára, akik anyának, tehát gyámolító jónak jöttek e világra és nem tudok elképzelni természetellenesebbet, mintha asszony ennek az ellenkezőjét cselekszi. Kezdjük el otthonunkban, legszűkebb családi körünkben, szélesítsük ki ismerőseinkre, hiszen a jó is ugyanolyan törvények szerint terjed és inficiál, mint a rossz ragálya és ha minden asszony ebben a szellemben cselekszik, kell hogy a jóság óceánja elöntse azokat a partokat, ahol a gyűlölség tornyai emelkednek.

Azt hiszik talán asszonytársaim, hogy kicsik és gyöngék vagyunk egymagunkban, de ne felejtjük el, hogy mi vagyunk az emberiség nagyobbik fele és nem kell több, mint hogy egyet akarjunk és biztos a győzelem.

Egyet akarni? Tudom, hogy nagyon nehéz, de ne riadjunk vissza mégsem a kezdet nehézségeitől, gondoljunk csak a krisztusi tanításra, melynek első letéteményesei egyszerű, tudatlan halászok voltak és mégis meghodította a világot.

Az igazságnak hihetetlenül nagy átütőereje van. Ideig-óráig diadalmaskodhatnak fölötte ugyan téveszmék, hamis igék és próféciák, de az idő és az igazság mellette harcol és elsöpri a hamis bálványokat.

Belátom, gyengék megfélemlítettek, szegények és szomorúak vagyunk, de ez ne csüggyessen el minket, asszonytársaim. Vállaljuk a mártiri sorsot, melyet történelmi kor-

Kellemes ünnepeket és igaz örömet szerez magának az, aki

Hartmann Kálmán ékszerésznél vásárol karácsonyi és ujévi ajándékot.

szakunk osztott ki ránk, de ezen túl és ezen belül igyekezzünk tiszta és igaz emberek maradni.

Hinnünk kell, hogy csak az igaz szeretet lehet a végo győzelem, hinnünk kell, hogy ezt megérjük, ha másként nem, a gyermekeinkben.

Béke velünk, karácsony ünnepén! Béke és megbékélés az egész világnak, de ez a béke ne muljék el tőlünk, mikor az ünnep tovaszáll, őrizzük és védjük sziveinkben, asszonytársaim, mint az oltári lángot, melynek nem szabad sohasem kialudnia!

Bejan Romulus dr.

Aradváros polgármestere:

Az ember és az ünnep

Karácsony, a béke és szeretet minden évben földrelopakodó ünnepe idén is eljött hozzánk, akik talán soha, még a háboru vérvizataros esztendeiben sem vártuk annyira a békét és vágytuk a szeretetet, mint idén. Az Ember fáradt, az Ember fél, de mégis tovább rója utját, mégis tovább küzdök, mert nem lenne Ember, ha nem vállalná a látszatra cél nélküli továbbhaladás célját. Erről az Emberről beszél karácsony ünnepe alkalmából az Ország-Világ nyilvánosságának **Bejan Romulus dr. polgármester**, akit egész évben, mint kitünő, fáradhatatlan munkaképességu, tevékeny szervezőt ismer a város közönsége, de aki még sem csak rideg hivatalnok ember, hanem olyan nagymüveltségü érző férfi, akinek helyén a szive. **Bejan Romulus dr.** adott esetben a szívével gondolkodik s ha ilyenkor is az agya parancsának cselekszik is, mégis a szív az, amely az agynak a parancsokat diktálja. **Bejan Romulus dr.** szavai az **Emberről és az Ünnepről** a következőképpen hangzanak:

— Az emberek között jel, pihenés, magábaszállás és megnyugvás az ünnep — kezdi szavait **Bejan Romulus dr.** —. Az első ünnep a pihenés napja, mert hat napig kellett dolgozni és a hetedik napon, amint az angol olyan szépen mondja, az Isten napján, pihenni kellett az embernek. Az első törvény nem azt mondta, hogy szabad volt pihenni, hanem megparancsolta a pihenést. És bölcseség volt ebben az első törvényben, jóság és igaz emberismeret.

Kell az embernek az ünnep, kell a pihenés, kell a megnyugvás és kell a magábaszállás.

— Minden ünnep megnyugvás és magábaszállás. Szép volt az, mikor az emberek még igazán tudtak ünnepelni, mikor át tudták adni magukat az ünnep szelid örömeinek és szelid szépségeinek. Mikor az emberek még Isten gyerme-

keinek érezték magukat, abban a közelségben, amelyet az ünnep teremt.

Isten és ember között.

Szép volt az, mikor az emberek még igazán hittek és ebben hitben megtalálták a legszebb, a legtisztább örömet, az Istennek tetsző, Istennel való örvendezést. A zsoltáros király táncolva dicsérte az Istent és ebben a táncban az embernek rajongása, Isten felé kapaszkodás, maga felett örvendezése érzik.

— Milyen messze van a mai ember attól az embertől — folytatja szavait a polgármester —, aki a frigyláda előtt énekel és táncol dicsérte Istent. A mai ember is tudja, hogy ünnep van és előre számol az ünneppel. Ajándékot vesz. Örömet vesz magának és másoknak, de ez az öröm valahogyan olyan, mint a csinált virág.

Nincs igazi illata, nincs igazi színe és a formája sem az igazi.

Utánzat, másolata a nagy emberi örvendezésnek, amely mindig jobban elhalványodik, ahogy az ember mindig jobban távolodik az istengondolattól.

— Mert a mai ember már nagyon távol van az istengondolattól. A mai ember tulsokat okoskodik és tulságosan sokat számol. Az élet olyan, hogy számolni kell és az élet keserű okoskodásokat parancsol.

A mai ember azonban belesüppedt a számadásokba és tisztánlátását elhomályosították az okoskodások.

Azt hiszi, hogy igazán lát, tisztán lát, mert csak a valóságot látja, csak a valóságot keresi és ami a valóságon túl van, azt könnyedén elintézi... mese, legenda, gyerekeknek való beszéd.

— Már most mi az, ami a gyerekeknek való beszéd. Égzengés és égi tűz között adták a hegyen az első törvényt és angyalok énekeltek, csillag járt a földön, mikor a gyerekek megszületett. Ez ugy-e a mai ember okoskodásában és valóságglátásban mese. Szép mese, szép legenda, amelyből jószándékkal és bizonyos felsőbbes elnézéssel kihámozza a belső értékeket, a mélyebb tanulságot, hogy maga előtt igazolja azt a hüvös fölényeskedést, amellyel az ünnepet csak pihenőnapnak, csak szórakozásnak, csak a szürke hétköznapi piros megszakitásának érzi.

— Így is jól van, mert még így is jó. Mert még így is ad az ünnep valami szépet, igazat annak az embernek, aki a hétköznapiokban elrohan szép mellett és lábbal tapossa az igazat. De így mégis csak öncsalás, hamisítás, emberi fölényeskedő játék az egész ünnep. Így az ember csak pihen,

MELEG HARISNYÁT, keztyű, svettert, téli trikóárut, forma-nadrágot készpénzáron legolcsóbban

BOGYONÁL

Str. Eminescu 1 (Corso-mozgó mellett).

csak szórakozik, de nem tud örömben önmagában leszállni és önmagával szembenézni, pedig az ünnep célja, értelme az, hogy az ember Isten színe előtt valónak érezze magát és Isten akarata szerint önmagával nézzen szemben.

— Ünnep... ajándék, jobb ebéd, új ruha, kedves szó, délig való alvás és este mulatozás. Ennyi az ünnep, esetleg közben valami illendőségszerű templomlátogatás, mert hiszen ünnep nap.

— Kinek az ünnepe? Az embernek ünnepe, az embernek, akinek mégis meg kellene érezni az esztendő néhány kiválasztott pirosbetűs napján, hogy

nemcsak azért van a világon, hogy üzleteket kössön, a maga hasznán fáradozzék, a maga gyerekeinek dolgozzék, a maga örömeit keresse. Az ember ünnepe minden ünnep, mert az ünnep az embernek adatott. Nem egy embernek és nem a néhány gazdagnak, nem a néhány boldognak és megelégedettnak. Az ünnep a szegények ünnepe.

A piros betűs nap a szegények öröme, akiknek hétköznapok semmi örömet nem hoztak. Ezért van az ünnep. A szegényekért, akik olyan kedvesek voltak annak, akiről azt hirdetik, hogy ezen a napon született.

— És most valami fanyar igazlátással azt kérdezhetnénk, hogy ugyan hányan gondolnak az ünnepen azokra, akiknek nem jut soha ünnep.

Hányan gondolnak azokra, akiknek egy darab kenyér már ünnep, hányan emlékeznek azokra, akiknek minden reményességük az, hogy egyszer majd megemlékeznek róluk is.

Az ünnep az Istennel szembenezés és a magunkkal való szembenezés. És nem ünneprontás, csak keserű igazság, ha azt kérdezzük, hogy hányan mernek ezen a napon magukkal szembenézni és hányan merik ezen a napon gondolataikat addig felemelni, ahol az a mondás ragyog, hogy szeressed felebarátodat, mint tennenmagadat. Hányan gondolnak arra, hogy talán mégis rendbe lehetne hozni ennek a világnak összekuszált dolgait, ha az emberek érezni tudnák Istent és érezni tudnák néha, az év néhány kiválasztott pirosbetűs napján az ünnepet, az igazi ünnepet, a jóságnak az ünnepet és a jóság utálni vágyakozásnak az ünnepet.

Nem az a jóság, hogy adunk, ha nagyon kérnek, nem az a jóság, hogy kénytelen kelleetlen segítünk, ha már nagyon kell segíteni. Az volna a jóság és az volna az ünnep, ha jók tudnánk lenni belső parancs szerint, szív szerint. Az volna az ünnep, ha minden ember legalább egyszer egy esztendőben egyetlen egy ünnepnapon igazán tudna jó lenni.

És kétezer esztendő után még mindig nem jött el az a nap, amelyen az emberek emberek tudnának lenni az ünnep jóságában.

Kedves szerkesztő ur,

szombaton este szerte a világon kigyulnak a karácsonyfák gyertyácskái s a remegő kis fényességek alatt új reménykedéssel áll a hajszolt emberiség, hogy elküldje sóhaját a megváltás vigaszáért. Ezen a helyen, ahol egész éven át az élet apró sérelmeit panaszoljuk, mi, az örök panaszkodók, az élet mostoha gyermekei, ma hadd írjuk ide kívánság-cédulánkat, hogy mi legyen a mi ajándékunk a nagy Mindenki karácsonyfáján. Szerény és igen nagy a mi kívánságunk, kedves Szerkesztő Ur —, kívánjuk, hogy amikor százmilliószámra ontják a rotációsok a krisztusi szeretetet hirdető ujságcikkeket, amikor a földkerekség templomaiban Jézus születését, a Megváltó eljövetelét hozsannázza az egész világ, amikor a rádió hullámszárnyain távolokba és magasságokba száll a szeretet himnusza, — amikor minden és mindenki a szeretetről beszél, az a mi hőséges jámbor kívánságunk, hogy mindez ne csak beszéd legyen! Mert az élet, sajnos, ezt a sok írott és mondott malasztot aligalig visszhangozza; az életben, fájdalom, a szeretet melegéből édeskeveset kapunk; rideg önzés, hideg számítás és könyörtelenség vezet a népek és egyesek cselekedeteit. Az igazi karácsonyi ajándékot kérjük végre: szálljon le közénk valóban a szeretet!

GYAPJUIPAR R. T. TIMISOARA

Gyártja a legfinomabb női és férfi szövetujdonságokat, a legmodernebb kötött és kötszövött cikkeket, fenalat, szalagot a legolcsóbb áron.

Glésinger József és Fia
Arad legrégibb női-divatáruháza Str. Melianu

1939-ben

minden dolgozni akaró embert ke- nyérhez juttat a város. Nagysza- básu munkaprogram az új esztendőre

Tagadhatatlan tény, hogy husz év óta sokat fejlődött ez a város. Mindenki, akinek ez alatt az idő alatt valami köze volt a toronyalatti ügyek intézéséhez, alkotott valami maradandót a városfejlesztés érdekében. Hosszu idő óta azonban nem történt annyi minden a városházán, mint néhány hónap alatt, most, hogy **Vlad Alexandru** tábornok nagy közigazgatási képességekkel rendelkező első munkatársa, **Bejan Romulus dr.** intézi a városi közigazgatás ügyeit. Nagy tervek, nagy megvalósítások előkészületei indulnak utnak a polgármester irodájából s azok a tervek és megvalósítások, amelyeket már eddig megismert a közönség, csak kezdetét jelentik a hatalmas munkaterv realizálásának, amelynek alapján az új városvezetőség munkáját megkezdte.

Az Ország-Világ ezekről a tervekről mindenkor elsőnek számolt be és a napisajtót megelőzve közölte az újabb elképzeléseket, terveket, intézkedéseket.

Ezuttal is alkalmunk van néhány olyan tervről beszámolni, amelyekről nyilvánosság előtt eddig nem esett szó, jöllehet a polgármester legközelebbi munkatervei közé tartoznak és megvalósulásukról is rövidesen számot adhatunk már.

Bejan Romulus dr. elmondotta az **Ország-Világ** munkatársának, hogy a város hatáskörébe tartozó középületek már bejelentett átépítése során nemcsak a színházépületet renoválják kívülről és belülről egyaránt és nemcsak a közművelődési palota karbantartására fordítanak nagy gondot, de átépítik a **városházépületet is.** A terv akkor merült fel, amikor arról tanácskoztak, hol helyezték el a gépüzemek irodáit, amelyeknek a város központjában van a helyük és amelyeknek szerves együttműködésben kell dolgozniuk a városi ügyvitel belső szolgálatával.

Eleinte — amint azt az **Ország-Világ** meg is írta — arról volt szó, hogy a vasutállomás közelében, a közuti gépkocsiszolgálat szerelési üzemének helyén nyernek elhelye-

Ha már sír,

RUTKAY & BOTYE

cégnél szerezze be zsebkendő-szükségletét.

Minőségi áruk!

Olcsó árak!

zést az irodák és elvben már el is határozták ezt a megoldást, amikor **Bejan** Komulus dr. új, kielégőbb tervet vett fel. A polgármester elképzelése az, hogy a városháza épületének hátsó szakaszát, amely a parkra néz és amelynek középső részét nagy kerítés és kapu szakítja meg, beépítteti. Ezzel a beépítéssel az épület itt megszakado két szárnyát kötnék össze és így a városház palotája egyetlen, összefüggő négyszögben záródnék. Itt, az új épületrészben, amely ugyanugy emeletes lenne, mint az épület többi részei, helyeznék el a közüzemek teljes ügyvitelet, valamennyi irodáját. Az irodahelyiségek előtt zárt folyosó húzódnék s csatlakoznák a központi épületrész és a két szárny folyosóival. Természetesen kapunak is helyet hagynak majd, hogy a városháza ilyenmódon megkisebbedő udvara megközelíthető legyen.

Az elgondolásnak megfelelően már tervek is készültek és ezek a tervek csak megerősítették azt a véleményt, hogy a hátsó épületrész felépítését meg kell valósítani. Nemcsak a közüzemek szempontjából leghelyesebb megoldás ez, de a városház épület is zártabb egységgé, jobban kihasználhatóvá válik. Elvben tehát máris elhatározták az építést és a részletes tervek munkában vannak. Elkészülésük után az anyagi részleteket tisztázzák még és előreláthatólag már egészen rövid időn belül sor kerül a megvalósításra is.

Másik, ugyancsak építkezési elképzelés, hogy a Stefan cel Mare téren, a vasutigazgatóság palotája mellett hatalmas városi tömbházat emelnek, a városi tisztviselők számára. Értékes ingatlanról van szó, amelynek egyrészt reprezentálnia kell itt, a vasutról a városba vezető ut mentén, másrészt pedig olyan, jól jövedelmező ingatlanbefektetést jelentene ez a palota a város számára, amelynek a tisztviselők is nagy hasznát vennék. A tömbházban teljesen modern lakásokat építenek, a tisztviselő igények színvonalának megfelelő besztással és nagyságban. A modern technika minden vívmánya helyet kap majd a hatalmas háztömbben, ugyanekkor pedig a város gondosan ügyel arra is, hogy a tisztviselőfizetésekkel egyenes arányban álló lakbéreket állapítsanak meg.

A színházépület renoválása tulmegy az újjáalakítás keretein, mert — ami a Szentháromság szoborra néző frontot illeti — itt nagyszabású átépítésről van szó. A Palace kávéház és a volt Kánya-féle vendéglő összeépítése, az első emeletnek szállodává való átalakítása, a központi fűtés ki-

Játszanak bizalommal a Loteria de Stat

Colectura Oficiala-nál

Főelárusítóhely: Cluj, Regina Maria No. 46.

Arad: I. OLARIU, Str. Bratianu 3.

terjesztése az egész épületre, a lakások átépítése — mindez nagy munka, amihez hozzájárul a színház valamennyi helyiségének renoválása, az új, jólfűthető és minden igényt kielégítő dohányzó-társalgó megvalósítása, a színház fűtési viszonyainak teljes feljavítása. Valósággal ujjíteremtik a színházpalotát, mert úgy külső, mint belső képe sokat nyer majd a változtatásokkal.

Ami a tervbevett szállodát illeti, ezt csak örömmel üdvözölheti Arad, mert — ha őszinték akarunk lenni — be kell vallanunk, hogy a Central szállodán kívül nincs ennek a városnak egy olyan modern, a mai igényeket legalább viszonylagosan kielégítő szállója, amelyik megállaná a helyét egy 86.000 lakósu városban. Külön szót kell emelni amellett, hogy

végre megszűnik Aradon a kávéházi monopólium is, ami főoka annak, hogy a városban nincs kávéházi élet.

Mert nem igaz, hogy gazdasági és egyéb ilyentermészetű okok végezték ki a város valamikor olyan pezsgő kávéházi életét. Nagyváradon, Temesváron, Kolozsváron, Szatmáron sem mások a gazdasági viszonyok, mégis ezekben a városokban járnak az emberek a kávéházakba, látogatják az éttermeket és igénybe veszik a szórakozó helyiségek által kínált lehetőségeket. Aradon csakis és kizárólag azért más a helyzet, mert a kávéházi monopólium és a szórakozási üzemek eddigi gyakorlói minden eszközzel azon voltak, hogy leszoktassák a közönséget a kávéházbajárásról, meg a szórakozásról, ami sikerült is. Rossz kiszolgálás, az előzékenység teljes hiánya, drágaság és hasonló kellemességek jellemezték éveken át Aradon a kávéházakat és a nyilvános szórakozóhelyeket. Reméljük, hogy ennek most már vége lesz és következik a szabad verseny, amelynek csak a közönség láthatja hasznát.

A nagy építkezési tervekhez tartozik még és sok gondot okoz a városvezetésésnek a közművelődési palota renoválása is. Ez a munka különös gondot igényel, mert teljes külső és belső renoválásról van szó, amihez nagy szakismeret, tökéletes hozzáértés, stilszerűség és körültekintés szükséges. Ezeknek a feltételeknek megfelelően készülnek el az erre vonatkozó tervek, amelyeknek megvalósítását tökéletesen kívánják megoldani.

Nagyjelentőségű aszfaltozási programot is kidolgozta-

NŐI TÉLIKABATOK, BUNDÁK és ruhákban nagy kárácsonyi vásár. Leszállított árak legjobb minőség és kivitelben.

MENCZER-nél

Fischer Eliz palota.

Mercur-tag.

Hazakutatás

Az Ország-Világ egyik legutóbbi száma foglalkozott az-
zal az egyre növekedő érdeklődéssel, amely bizonyos körök,
ben a kivándorlás iránt nyilvánul meg. Ez a jelenség nem
átmeneti jellegű, nem pillanatnyi tünet, hanem olyan való-
ság, amellyel mindinkább komolyan számotvetnek mind-
azok, akik számára adva van az új életfeltételek keresésé-
nek feltétele. Mert a kivándorlás távolról sem a szegény em-
berek számára kínálkozó probléma-megoldás ugyanakkor,
amikor a huszadik század néhány jellegzetes korszerű,
mondhatnánk talán így is korszerű problémája már-már el-
viselhetetlen terheket ró bizonyos ember-csoportokra, első-
sorban pedig a csoporthoz tartozó szegény emberekre. Mégis
az a helyzet, hogy az új életfeltételek megkeresése csakis
jobbmodu embereknek adatik meg, akik egyrészt a kiván-
dorlás költségeit képesek fedezni, másrészt eleget tehetnek
annak a szigorú vagyoni cenzusnak, amely rostaként műkö-
dik a külföldre költözni akaró tömegek megválogatásánál.

**Mig a háboru előtt elsősorban szegény, földhözragadtan
szegény emberek hagyták ott hazájukat, a környezetet,
amelyben maguk, szüleik és nagyszüleik is éltek, hogy
az Ujvilágban próbálkozzanak a szerencsével, addig
a most mutatkozó kivándorlási hullám elsősorban a jobb-
modu embereket lendíti ki környezetükből és viszi új
partok, új életlehetőségek felé.**

Sokat beszélnek Aradon azokról az előkészületekről,
amelyeket egy aradi nagyvállalat közismert főtisztviselője
és családja tesz a kivándorlás lebonyolítására. Arad kivá-
ros és így nincsenek titkok, különösen, amikor ilyen valóban
érdekes eseményről van szó. Ezért hát sok bennfentes tud-
ja, hogy a főtisztviselő, sokéves munkásságának elismerése-
képpen, tekintélyes összeget kap az illető nagyvállalattól.
Egyéb vagyontárgyainak értékesítéséről egyelőre még nem
intézkedett a főtisztviselő és ismerősei nem tartják lehetet-
lennek, hogy miután a hatalmas végkielégítés összege ele-
gendő az új egzisztencia megteremtéséhez, aradi vagyonát

S Z I G E T I O S Z K Á R

cipőáruháza, Arad, Str. General
Berthelot 3. Színházzal szemben.

Cipők és hócipők a legnagyobb választékban kaphatók.

nem számolja fel, hanem a család gondozására bizza.

A szimpatikus főtisztviselő, akiről szó van, természetesen nem ötletszerűen, vaktában határozta el a külföldre-költözést. Alapos előtanulmányok és tájékozódás után választotta ki ugy az új letelepedési helyet, mint azt a foglalkozást, amellyel az új hazában megakarja keresni maga és családja számára a kenyerét.

Kanadában szándékszik letelepedni és itt tejjgazdaságot rendez be.

Felesége, az aradi uritársaság kedves és közkedvelt tagja, már egy fél esztendeje tanulmányozza is a szakmát és állítólag máris nagy szakképzettségre tett szert a jó befektetésnek látszó tejjgazdálkodás vezetése és irányítása terén.

Másik érdekes kivándorlási hír, amelyről szintén sokat beszélnek Aradon s amiről az Ország-Világ már megemlékezett, egy gyógyszerész tengeren túli költözésének hire. Az illető, aki gazdag embernek számít és aki többmillió lejt erő vagyonkomplexumot értékesíthet abban az esetben, ha külföldre költözik. Arról, hogy mi történik a gyógyszerházzal, még a legközelebbi ismerősök sem tudnak semmit, mint ahogyan a kiköltözés végleges időpontját sem határozta meg a gyógyszerész. A költöző aradi patikus laboratóriumot akar nyitni új hazájában és már előzetesen érdeklődött, információkat és költségvetési terveket szerzett be arranézve, hogy milyen tőke szükséges a vállalkozáshoz és hogy milyen lehetőségei vannak ott egy ilyen vegyi laboratóriumnak.

Sorrendben a harmadiknak egy itteni orvos következik a kivándorlók névsorában. Családjával együtt az Egyesült Államokban szándékszik letelepedni a kitűnő specialista, akinek ilyenvonatkozású terveiről és előkészületeiről már kevesebbet beszélnek Aradon. Ugyancsak kivándorlási hírekkel kapcsolatosan emlegetik a városban két közismert aradi gyáros nevét is.

Ezen kívül számos levélváltás történik Kanadával, a délamerikai államokkal, Ausztráliával, sőt néhány aradi család Afrika iránt érdeklődik. Akinek valahol a távoli földrészekben ismerősei, vagy éppen rokonai vannak, gyorsan igyekszik felhasználni a kapcsolatokat, még akkor is, ha egyelőre valószínűtlennek látszik számára a kiutazás. Érdeklődő levelek mennek, felvilágosítások jönnek, a baráti körök izgatottan tárgyalják meg az értesüléseket és igyekeznek eltitkolni a felfedezett lehetőségeket, nehogy ott, ahol valamilyen rés mutatkozik a bevándorlás ellen emelt gátakon, torlódás következzen be. Sok lehangoló hír érkezik az érdeklődő levelekre, de sok-sok megnyugtatót is tartalmaznak az Aradra érkező válaszok, amelyek egyre szaporodnak, mert mind többen és többen érdeklődnek megszűni idegenben arról, hogy vajjon akadna még hely a maguk és családjuk számára is . . . ?

ŐRSZÉK ÉKSZERCSODÁK HUSZÉVI UTARÁSA — **Kiewtől Bukarestig**

Megható találkozás színhelye volt a napokban az előke-lő Stanescu-szálloda. Két ember szorított egymással kezét: egy erdélyi származású bukaresti építészmérnök és egy hó-fehérhaju orosz dáma.

A halkszavu, finom hölgy mostani lakóhelye Berlin. Valamikor Kiewben lakott. Valamikor a cári Oroszország-ban...

Tizenhat éve, hogy örök időkre elhagyta hazáját. Emigráns lett. Nansen utlevele van. Férjével, — ki egykor dús-gazdag kiewi ügyvéd volt — költözött Németországba.

Szívesen fogadták. Annál is inkább, mert valamikor az ukrainai okkupáció idején valóságos jötevője volt a környé-ken megforduló tiszteknek. Az ügyvéd házaspár a tiszték rendelkezésére bocsátotta a kiewi kastélyt és a legnagyobb vendégszeretettel fogadták a megszálló tiszteket. Pénzt so-sahem fogadott el szolgálataiért az uri gondolkozású há-zaspár.

Megkapta érte jutalmát. Az erdélyi származású buka-resti mérnököt, aki annakidején az osztrák-magyar hadse-regben teljesített szolgálatot s aki a napokban, husz év után, mint ismertnevű fővárosi építészmérnök találkozott egykori háziasszonyával.

Ez a katonatiszt mentette meg a dús-gazdag házas-pár vagyonát, a család tündéri ékszerkincsét. Mai pénz-ben sok millió leit érne a kincs, hatalmas brilliáns, smaragd és rubincsózáival. Az ékszerek híresek voltak Kiewben...

Tulságosan híresek. A bofsevizmus első napjaiban meg-tudták az ügyvédék:

órák kérdése és a vörösök elrabolják a tündéri ékszer-csodákat, koldussá teszik őket.

De mégis sikerült az ékszereket megmenteni.

Domán Sándor

s z ő n y e g á r u h á z a

A r a d, a városházával szemben

Butorszövetekben, szőnyegekben állandóan nagy raktár.

Ennek a történetét maga az idős orosz hölgy mondja el a megható találkozás után. Valóságos filmregény, amit lágy orosz akcentusával, németül elmészél:

— A bolsevisták körülállták a kastélyt, minden lépésünket megfigyelték. Egyik éjjel mégis sikerült a kertbe lopóznia a bukaresti építészmérnöknek, az egykori snejdig katonatisztnek. A szó-szoros értelmében a vörösök háta mögött véste ki az egyik szobrot, elhelyezte benne a briliánsokat és gipsszel befedte a rejtekhelyet.

— Két évig maradtak elrejtve a drágakövek. A katonatisztnek bucsu nélkül kellett elhagynia Kiewet. A villánkban nap-nap után megjelentek a vörösök, hogy az ékszereket keressék, — de eredménytelenül. Egyszer azután megálmolta a férjem, hogy eltűnt a kincs. Azonnal széttörtük a szobrot. Teljes számban meg voltak az ékszerek, de most már magamhoz vettem és az ágyamban rejtettem el őket. Még azon éjjel berontottak a bolsevisták. Első utjuk a kertbe vezetett, bizonyára sejtettek valamit, de nem találtak semmit. Az álom megmentette az ékszereket.

— Később mi lett a briliánsokkal?

— Szöknünk kellett, halálra voltam ítélve. Ehatároztam, hogy minden áron átmentem az ékszereket a határon. De motozás előtt, halálfélelemben a vonatablakon dobtam ki a mesésértékű briliánsok felénél többi részét a leányom rejtette el. Szerencsésen áthoztuk a határon. Még most is az ékszerekből élünk. A bukaresti építészmérnök, az egykori katonatiszt bátorsága nélkül talán tányért mosogatnék valahol Párisban vagy Berlinben, mint annyi más orosz menekült!

De nem csak egy pár meleg szóval, egy kézzszorítással rötta le háláját az orosz asszony megmentőjével szemben.

Bukarestbe hozta a hires ékszerek utolsó darabját.

Egy szerény kis smaragd-gyűrűt. Az ékszert az egykori katonatiszt szép, huszéves leánya kapta ajándékol.

Bukaresti urilány kezén pihen a vérzivataron átment ékszerek utolsó darabja. Husz évi vándorlás után . . .

Román, magyar, német, francia, könyvujdonságok, modern irodafelszerelések, üzleti könyvek, nyomtatványok, töltőtollak, praktikus irodai különlegességek, gyermek mesekönyvek, bélyegalbumok állandóan nagy választékban kaphatók

„Cultura“

könyv és papírnagykereskedésben

TIMIȘOARA: Bulevardul Carol 16. — Telefon 15—07.

ARAD: Fehér Kereszt épület. — Telefon 20—66.

Hozzászólás egy apóhirdetésben

Hírteletül elhunyt fogorvos legmodernebbül (komplett Emda-Unit. Adam Schneider doppelteleskopos Stuhl etc.) felszerelt rendelője nagyszámu előkelő pacienturával sürgösen bérbeadó, vagy eladó. Bővébbet az örökösnel Aradon, Str. Consistorului 16 szám, földszint.

A fenti hirdetés átvitt értelemben pontot jelent, pontot egy ember elmuló életének végére. A komplett „Emda-Unit“, az „Adam Schneider doppelteleskopos Stuhl“ és a többi fogorvosi műtermi berendezési tárgyak, a nagyszerűen felszerelt rendelő és az elárvult nagyszámu, előkelő pacientura, meg az a néhány milliót érő örökség-komplexum, amely néhai **dr. Spielberger** Henrik aradi fogorvos után maradt — mert az elhunyt fogorvos hagyatékáról van szó az idézett hirdetésben, — elenyésző, semmibe foszló maradéka egy ember életének. Ez a hirdetés néhány szomorú igazságot mond el az emberi életről annak, aki a sorok között olvasva hajlandó befűzgetni az emberi sorsok különös és kiszámíthatatlan regényének ebben a fejezetében.

Aránylag fiatalon, munkaképességének teljében távozott ebből az árnyékvilágból **Spielberger** Henrik dr., — a halál korán jelentkezett az orvos rendelőjében. Ez a kéretlen vendég válogatás nélkül szokott kopogtatni az állítólag jók és állítólag rosszak mellkasán és befurakodva a bordák közé, úgy állítja meg a szív dobogását, hogy nem kérdezi, gazdag vagy szegény, dolgos, vagy henyé ember felett áll meg örökre az idő, nem, a halál nem válogatós. Ebben az esetben a szorgalom, a munka és a legpolaribb erény, a takarékoság vonalára visszavonult embert szólitott magához. Megszakított egy életet, amelyet talán csak ezentul élvezett volna ki az, aki valószínűleg sohasem számolt az ilyen tragikusan gyors fordulatokkal.

Aki azt érzi, hogy az élet gyorsan kisiklik kezei közül, aki megérzi az évek múlásával egyre valószínűbbé váló „váratlan“ hideg szelét, az két kézzel kap az örömök, a talán hivságos és hiábavaló, de mégis az élet savát-borsát jelentő vigasztalások után és igyekszik élni a lehetőségekkel, különösen akkor, ha önmegtartóztatással, törhetetlen akarrattal győzedelmeskedett már a hétköznapok ezer akadályán és megszerezte magának a lehetőséget ahhoz, hogy belekóstoljon a szépbe, a gondtalan lét ezernyi csillogó és pompás zamatu gyümölcsébe. Amelynek megszerzésére általában

H O F F M A N N

Fűszer- és csemegekereskedés, ajánlja gazdag választékban raktárát a legolcsóbb áron.

csak eszköz a munka, a szorgalom, a takarékoság.

Nincs bölcsőbb mese, amelyből többet tanulhatnánk, mint a tücsök és hangya élettörténetének kedves állatmeséje. Társadalmunk nagyszerű szimbólumává avatja ez az állatrege a szorgalmas hangyát, az előrelátó kis egyedet, amely a nagy közösség harmónikus egységébe illeszkedve vas szorgalommal gondoskodik a holnapról. Mialatt a könnyelmű — hogy ne mondjuk: könnyüvére — tücsök elhegedüli, élvezzeti mindazt, amit a természet nagylelkűen felkínál. A tél, a kegyetlen tél meghozza a tücsök tragédiáját. És ha kevesen is sajnálkoznak az önfeledt mezei zenészen, mégis az az igazság, hogy ha elgondolkodunk a hangya sorsán, rá kell jönnünk, hogy ha a tücsök tragédiáját a kemény tél jelenti, akkor a hangya tragédiája — maga az élet. Mert hangyának lenni, lehet hogy példás élet. De hangyának lenni ugyanakkor egyértelmű a példás élet rabszolgaságával, a puritánság börtönének vállalásával s a „tücsök-örömről“ való maradéktalan, nagy, hideg lemondással. Vegyük még hozzá ehhez a tényhez azt is, hogy a hangya nyugodtsága, biztos létének sorsa épp úgy jelentéktelennek látszó közjátékoktól függ, mint a magunk, vagy éppen a tücsök élete. Mi történik a szorgalommal, az erényekkel, az életre való felkészülés szinte merev irányvonalával, ha a hangyabolyba, vagy éppen valamelyik hangya-egyed apró kis testének viszonylagosan kemény páncéljában bekopogtat — a halál?

Mi marad?

Hangyaéknál talán még ennyi sem. nálunk az emberi társadalom egy hirdetés, amely a hiábavalóságról beszél. Mert hiábavaló a szorgalom, a munka, a takarékoság és minden polgári buzgalom, vagy hangya-erény, ha mindez nem csupán eszköz, hanem végcél. Élni, de nem visszaélni az étellel, ez az emberi élet legmagasabb filozófiai lehetősége, adott körülményeink között. Élni a lehetőségekkel, felhasználni, eszközként kitermelni — hasznosítani mindent, ami széppé, könnyebben elviselhetővé, emelkedettebb színvonalúvá teszi az életet...

M. FISCHER

üveg- és porcellán nagyáruház
karácsonyi vására

mely alkalommal minden vevő 50 lei vásárlás után értékes ajándékot kap. Tekintse meg minden igényt kielégítő raktárunkat vételkötelezettség nélkül. Képkerekezés legolcsóbb áron. — Telefon: 19—19 szám.

Különvélemény

a Színházi Élet-ről

A Színházi Élet sorsa elvégeztetett, mint ahogy még száznegyvenegynéhány magyar időszakos lap megjelenését is betiltotta a magyar kormány. Állítólag, de csak állítólag, bizonyos feltételek mellett ismét engedélyezik majd a budapesti színházi lap megjelenését. Nem hiszünk a halottak feltámasztásában. A meg nem erősített hírekkel szemben a tényleges helyzet az, hogy a — talán legelterjedtebb magyar sajtóterméket — beszüntették, kitessékelték a közéletből, amelynek — akár kellemetlen ez, akár nem — kétségtelenül jellegzetes terméke volt. Mivel pedig befejezett tényről van szó, amelyen nem sokat változtat semmiféle szempont felemlítése, semmiféle érv felsorolása, amit különben a lap tulajdonosai kétségtelenül nem mulasztottak el, ilyen természetű szándékunk sincs, mindössze néhány szót kívánunk szólni a gyászbeszédekről, amelyek az elnémult sajtótermék felett elhangzottak, helyesebben ezeknek is csak egy részéről.

Arról van szó, hogy a Színházi Élet kényszerű beszüntetése felett néhány, magát százszázalékosan, mondhatnánk maradék nélkül magyar lappak hirdető laptársunk örömtort tartott s ráadásul alaposan belerugott a kimult valamibe, amit néhány héttel ezelőtt még szazezerszámra vitt szerte a posta, bizony nem csak Magyarország városaiba és falvaiba, de messze máshová is. mindenüvé, ahol a magyar nyelvet területnek akár csak szigetei is vannak. Gunnyal, haraggal, megvetéssel és mindezek mögött a letagadhatatlan irigység győzdelmeskedő kárörömével pellengérezték ki egyes lapok cikkirói a Színházi Életet. Rásütötték a nyereszkeskedés, a könnyű fajsúly, a parazitajelleg bélyegét, amivel saját elhivatottságukat kívánták nyilván kihangsúlyozni. Mielőtt az érdemi megjegyzéseket hozzáfűznénk, meg kell azt is jegyeznünk, hogy ugyanekkor és azóta is

ezek a lapok legalább annyit foglalnak különböző intim színházügyekkel, legalább annyit írnak össze az amerikai filmszínházokról, mint az agyonkárhóztatott színházi ujság,

amely ellentétben a fennhéjázó erkölcsbírókkal sohasem

Apponyi Testvérek

Uridivat és cipőnagyáruháza

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 1.
Városházával szemben. Tel. 15-70.

utkolta, hogy szinte kizárólagos célja a közönségnek ilyen vonatkozásban való kiszolgálása.

Ami a beszüntetett **Színházi Élet** elleni vádakat illeti, önkéntelenül is felmerül a kérdés, hogy vajjon a gáncsoskodó és rosszindulatúan gunyolódó lapok különb műbirálónak és a színvonal megőrzése terén elhivatottabbnak tartják-e magukat, mint Herceg Ferenc és általában a magyarországi irodalmi élet **minden gyanun felül álló kiválóságai, akik állandó munkatársai voltak a Színházi Életnek**, miután nem találták magukranézve diffamálónak, hogy nevük hétről-hétre megjelenjék a maga nemében mégis csak pompásan szerkesztett ujságban.

Hiába minden acsarkodás, minden kötekedés, az igazság mégis csak az, hogy a kimondottan színházi benfenntekedésre beállított lap, különösen az utóbbi években, olyan irodalmi színvonalat tartott művészeti vonalvezetésében, hogy ezirányban annak, aki minden alantas szemponttól függetlenül itéli meg a magyar sajtótermékek értékét, meg kell állapítania: **a Színházi Élet irodalmi része méltóan reprezentálta a mai Magyarország irodalmát.** Még azt sem mondhatjuk, hogy azok a keretek, amelyek között ez az irodalmi rovat mozgott, túl szűkek voltak a lap valódi beállítottságát szolgáló részek mellett. Nemzetközi vonatkozásban is kitűnően szerkesztett magazinnak számított a **Színházi Élet**, amelyet a külföldi szakkörök is nagyrabecsültek.

Amerikában épp úgy olvasták **Incze Sándor** lapját, mint Londonban és általában mindenütt, ahol jelentősebb magyar sziget él az idegen népek tengerében. Az utódállamok magyarsága számára is inkább a tartalmas magyar magazin jellegével bírt, mint hogy most az „**erkölcstelenség**” bélyegét süthetnének rája. Címe is elárulta, hogy mit kíván nyújtani és ha a közönség elfogadta, sőt szerette azt a lapot, amelyen keresztül sok külföldi ismerte meg Magyarországot és a magyar kultúra egyik büszkeségét, a budapesti színjátszást, kérdezzük, miért kellett most egyszerűen törölni a hasonló tartalommal, céllal és rendeltetéssel megjelenő, cseppet sem jobb, semmivel sem erkölcsösebb többi hasonló lapok sorából?

és, ha már bekövetkezett a kényszerbeszüntetés ténye, vajjon

ildomos-e, helyénvaló-e kisebbségi sorban élő magyar lapoknak hangosan örvendezve triumfálniok a betiltás felett,

sem az olvasóknak sohasem és semmiképp sem lehet rokonszenves.

terjesztik, hogy a hatóságok bűnügyi köröző- levelet bocsájtottak ki egy nemrég kivándorolt aradi vállalkozó ellen

A kisvárosban mindenki tud mindent mindenről, sőt általában olyan dolgokat tudnak az emberek, amelyeknek valódiságáért senki sem vállal felelősséget, mindenki úgy adja tovább, hogy „én is csak hallottam . . .” Ilyen kisvárosi szenzáció az a hír is, amely napok óta kering a városban és amelynek ellenőrzése máj csak azért is rendkívül nehéz, mert az illetékes hatóságok a legnagyobb diszkrécióval kezelik a létező, vagy nem létező ügyet, különös tekintettel arra, hogy az ilyen természetű esetek a fővárosi hatóságok hatáskörébe tartoznak.

A közelmúltban történt, hogy megírta az Ország-Világ annak az aradi vállalkozónak és családjának kivándorlását, aki az óceánon túl próbál új életet kezdeni. Erről a diplomás vállalkozóról szól a szóbeszéd, mégpedig igen érdekes formában. A vállalkozó ellen ugyanis — a „jólértesültek” szerint —

körözőlevelet adtak ki a romániai hatóságok, mert csalárd uton kicsempészte az országból egész vagyonát, anélkül, hogy erről a hatóságoknak bármilyen tudomása is lett volna.

A vállalkozó, amikor eladta aradi érdekeltségeit és pénzzé tette egyéb vagyontárgyait, utlevelet váltott, amelynek érvénye egy esztendőre szólt, Európa területére, ugyanekkor pedig félesztendei tanulmányutra jogosította fel tulajdonosát az amerikai kontinens területén. Amikor azután a vállalkozó és családja elhagyták az országot, nyílt titokként beszélték a városban, hogy nem szándékozik többé visszatérni Európába, hanem az Újvilágban akar letelepedni. Kiutazásának feltételeit már jólelőre elrendezte úgy, hogy már kész lehetőségek várták Amerikában. Ezzel a véglegesített amerikai tanulmányuttal kapcsolatosan indult meg azután az a fantasztikus pletyka, hogy a külföldre távozott diplomás ellen

valutacsempészes vádját emelték a bűnügyi hatóságok

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanok!
GOLDSTEIN LAJOS
mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújt kosztüm és kabátudvarokban, selyem és mosóáruban.
Str. Bratianu 2.

előtt és hogy ennek alapján illetékes helyen nemzetközi körözőlevelet bocsájtottak ki az állítólagos vagyoncsempész ellen.

Részletes leírások is forgalomba kerültek arról, hogy a diplomás vállalkozó miképpen csempészte külföldre vagyonát. Állítólag olyan, nemzetközi viszonylatban könnyen értékesíthető értéktárgyakat vásárolt, amelyek kis helyen el férnek és mégis vagyont képviselnek. Vásárolt egy gépkocsit is, amelynek karosszériáját átépítette és ez az átépítés saját utasításai szerint és felügyelete mellett történt meg. Ennek pedig azért volt olyan nagy fontossága, mert itt, a gépkocsi karosszériájában helyezte el a vállalkozó a vagyonát jelentő értéktárgyakat. A család a gépkocsival hagyta el az országot és a mit sem sejtő vámhatóságok legszigorubb ellenőrzése mellett is sikerült külföldre vinnie az értékes szállítmányt. Az ilyenmódon kicsempészett értékeket azután külföldről sikerült Amerikába irányítani s ma már az egész család kint van az új hazában, ahol többmillió leit képviselő „exportvagyon” felhasználásával új vállalkozást kezdett az aradi diplomás.

Hogy mi igaz a történetekből, vagy még inkább a feljelentés adataiból, azt valószínűleg soha senki sem tudja határozottan megállapítani. Ha igaz is, hogy Körözőlevelet bocsájtottak ki az állítólagos vagyoncsempészés miatt, akkor is egyrészt bajos dolog felelőségre vonni a gyanúsítottat, másrészt bizonyítékot produkálni szintén igen nehéz. Mert valami haragos feljelentése, vagy bosszúállásra gondoló ellenség vádaskodása nem elegendő egy éveken keresztül becsületesen dolgozó, szabályszerűen adót fizető polgár romlásbadöntéséhez. Ha valakinek csak közvetett tudomása volt a történetekről, akkor hallomásból szerzett értesülések alapján csakis a szándékolt rosszakarát kovácsolhat ilyen vádak. Ha pedig az illető, aki most a hatóságokhoz fordul, közvetlen tudomással birt az állítólagos csempészésről, akkor maga is büntárs, akinek éppen úgy kell felelnie a törvények szigora előtt, mint a feljelentettnek, aki csak azért követette el a vagyoncsempészést, mert jelenlegi vádlója annakidején nem közölte a dolgot az illetékes hatóságokkal.

VIZUM NÉLKÜL terjedt el a hirt határokon túl is, hogy **Arad vendégeinek igazi otthona a**

H O T E L C E N T R A L

Központi fekvés. Hideg-meleg folyóvíz. Modern kényelem. Példás, figyelmes és fegyelmezett kiszolgálás. Ragyogó tisztaság. Központi fűtés. Csend és higiénia. Olcsó árak. Állandó vendégeknek, utazóknak s kereskedőknek árkedvezmény. Aut. tel. 15-96.

Fejlődik a város,

útban vannak a belvárosi ipurtelepek

(Timișoara.) A város belső részének rohamos fejlődését több helyütt erősen akadályozzák azok a gyárak, amelyeknek már régebbről a város szívében vannak telepeik. Ma már a város gyártelepi engedélyt a belső területekre nem ad, de ez csak az új gyárakra vonatkozik. A régi üzemeket, amelyek pedig erősen akadályozzák a város fejlődését, tulságosan rövid idő alatt már csak azért sem lehet, mert hiszen egy-egy új gyártelep felállítása temérdek kiadással járna.

Illetékes szakkörökben már régen gondolkoznak azon, hogy a város belterületén levő gyártelepek kitelepítésére megfelelő formát találjanak, míg most azután egy egészen eredeti, érdekes ötlet merült fel a probléma megoldására.

Azokat a városi ingatlanokat, amelyekre nincs szükség, adja el a város és az így befolyt pénzt fordítsa városfejlesztésre.

Igen ötletesen ilyenformán folytatnák az eljárást:

azoknak a gyáraknak, amelyeknek a város belterületén van a telepük, ajánlatot tesznek cserételepekre vonatkozóan. Az ajánlat úgy szól, hogy a szükségesnél jóval nagyobb telket ajánlanak fel akkorát, amelyiknél az érték-differenciából fel lehet az új telepet építeni.

Az ilyen eljárás révén a város eléri célját, mert a belterületről a fejlődést akadályozó gyár kikerül, de ugyanugy jól jár a gyárvállalat is.

Majdnem ingyen, vagy csak igen kevés költséggel építheti fel új gyártelepét,

amelyet már a modern kornak megfelelően hozhat tető alá, tökéletesebben rendezheti be, mint a belterületen levő régi, tehát kezdetlegesebb telepét.

Szakemberek véleménye szerint az érdekelt gyárak szívesen fogadnának egy ilyen ajánlatot. Már csak azért is, mert ezt az akciót közérdek támogatja. Egyrészt a belterületek megszabadulnak az olyan gyártelepektől, amelyek akadályozzák a fejlődést és minden övintézkedés ellenére rontják a levegőt és zavarják a csendrendeletet. De ezenfelül van az ügynek egy másik haszna is. Az új gyártelepek építése révén

megélénkül az építőtevékenység, munkához jut egy sor ember, egy téglá kerül lerakásra a prosperitás épületéhez.

Mindezek figyelembevételével egyelőre örülünk magának a gondolatnak, mely megértette a modern idők szavát.

Ma nem huzunk...

A budapesti híres Guttman-cégnek van egy közismert elszakíthatatlan reklámja: hat munkás jobbról, hat munkás balról neki rugaszkodik egy nadrágnak és huzza, huzza inaszakadásig, de a nadrág csak nem akar elrepedni.

Ötletes volt ez a reklám jó két évtizeddel ezelőtt, de még ötletesebb volt, amikor pár évvel ezelőtt, ujesztendőkor megjelent ugyanez a reklám a tizenkét szálás, vállas munkással, akik most feszes haptákban álltak, hozzá sem nyultak a nadrághoz és mosolyogva intettek az olvasó felé:

— Ujévkor nem huzunk, hanem boldog új esztendőt kívánunk az olvasónak.

Az Ország-Világ szerkesztője is szeretné egy napra lekopirozni az ötletes Guttman üzenetét és szeretné megüzenni az olvasónak:

Ezen a héten nem tépünk bele senkibe.

Pihentessük karácsony hetére a marólugba mártott tollat. Tegyük le a dikicset, amellyel anynyi hiúságon ejtünk sebet olykor, adjuk köszörűshöz a pengét, amely nemcsak sebeket ejtett egész esztendőben, de alaposan ki is csiszolt és sokszor inkább reitpeicalinek tetszett már, mint csiklandozó teledói pengének.

„Ma nem huzunk, csak boldog új évet kívánunk az olvasónak.”

De amit az ünnepi hangulat kedvéért kritikában, gunyolódásban, fricskában ezen a héten elmulasztunk, — majd helyrehozzuk abban az eljövendő 1939-ben. — amely legyen sokkal-sokkal boldogabb mindnyéjünknek, mint az elmúlt esztendő volt.

Szállodák, fürdők, szanatóriumok, internátusok részére elsőrendű anyagból, prima kivitelben készült vas-, nikkel- és rézbutorok, műtőasztalok, műszer-szekrények, műszerasztalok a legolcsóbban szerezhető be

Frafil Fleischer Tetsverek vas- és rézbutorgyárában
Arad, Str. Russu Şirianu 15. Alapított 1893.

B É L Y E G Z Ó K E T
olesón, jól és
azonnal készít **Stampa** bélyegzőgyár, Arad,
Str. Eminescu 12.

Öt portré a vevőgalériából

(Temesvár.) Az eladás — művészet. A megállapítás annyira régi, hogy már szinte közhelynek hangzik. Azonban ez a művészet nemcsak abból áll, — hogy azt sok kereskedő, eladó és eladónő hiszi —, hogy az eladónak áruismerete van, hogy barátságosan és udvariasan bánik a vevővel... hogy megfelelően prezentálni tudja az árut és meg tudja bírálni, mikor szabad árról beszélnie és mikor nem. Ezen-tul az eladónak egy jó adag emberismeretre is szüksége van; ez dönti el, hogy tud-e beszélni mindenkivel a „**saját nyelvén**“, vagy sem.

Emberismeret! — az eladó felkészültségének egyik legértékesebb fegyvere. Sok kereskedő akad, aki ezt a tudományt élete végéig sem sajátította el. Kérdés, vajjon olyan tudomány-e, amelyet meglehet tanulni? Megtanulhatja az eladóasztal mellett dolgozó alkalmazott? A tapasztalat azt mutatja, hogy a szükséges emberismeretet az eladó mindig gyakorlatban sajátítja el, még pedig úgy, hogy állandóan figyeli a vevőket és igyekszik kitapasztalni gyengéiket. Lassan kiderül azután, hogy a vevők között néhány típus akad, s ezeket a típusokat nem is olyan nehéz megfelelően kezelni. De csak akkor, ha már megismertük őket...

A külföldi szakirodalom eladástechnikai szakmunkái és az a néhány, egy kézen megszámlálható szakkönyv, ami magyarul megjelent, kizárólag a „**vevővel**“ foglalkozik. De az esetek tulnyomó részében a „**vevő**“ alatt mindig hölgy-vevőt ért a szerző, úgy hogy a könyvek olvasása közben elfogja az olvasót a kétség: hát a férfiak egyáltalában nem vásárolnak? Holott a férfitovatkereskedések, a könyvüzletek és sok más szakma vevőközönségének jelentékeny hányada a férfiak közül kerül ki...

AZ „IDEÁLIS“ VEVŐ

Nincs rajta semmi a ficsurból, de nem is nyárspolgár. Ő az átlagférfivevő, sok-sok jótulajdonsága van, amelyekről az eladó vagy eladónő álmodni szokott. Magabiztos tartással lép be az üzletbe, körülnéz és megmondja, mit akar. Mielőtt bejött, már megnézte a kirakatot is és így többé-kevésbé tisztában van vele, mit akar venni. Még az árról is van valami fogalma. Nem kell százféle mintát elébe rakni, a fazón és a forma sem érdekli különösképpen, gyorsan határoz, kiválasztja, ami megtetszik, fizet és megy, azzal a szilárd elhatározással, hogy amit vett, nem fogja — kicserélni. — Az eladó jó érzéssel teszi be mögötte az ajtót, mert felteheti, hogy a vevő megelégedett és legközelebb megint visszajön.

AKI MINDIG ELÉGEDETLEN

Az uccán még tükörsima homlokán mély ráncok képződnek, ahogy az üzletbe lép. Az orrára van írva, mit gondol! „Vajjon megtalálom-e ebben az üzletben, amit keresek? Több, mint valószínű nem! Ha pedig megtalálom, borsós árat fogok fizetni! Mert kérni, ahhoz van szívük...” Az eladó barátságosan köszönti, amit éppen csak, hogy viszonzoz. Tömondatokban böki ki, mire van szüksége, mint aki azt mondja: „Miért is kell az embernek egy ilyen akárkivel szóbaállni? No, de ha már bejöttem, vállalom!”

Az eladó méla rezignációval hordja elébe az egyik dobozt a másik után. Persze, egyik sem az igazi. Az eladó homlokán már gyöngyözik az izzadság, de a vevő még mindig keres...

AKI MINDENT JOBBAN TUD

Nem veszélyes. De baj azért van vele elég. Az első pillanatban azt hinnék, hogy szakember. Egy-egy elharapott mondat ezt sejteti. De azután lassanként kiderül, hogy szak tudását árjegyzékekből, prospektusokból, ujsághirdetésekből szerezte. Éppen ezért kifogásainak is papirszaga van. Beleköt mindenbe, de ezt lehetőleg fölünyesen teszi. Az áru tul drága, tul szines, tul bő, tul szük, tul nagy, tul modern, tul antik, esetleg tulságosan nehezen kezelhető. Vagy pedig mindez — együttvéve. Tanítói modorban mindjárt meg is indokolja kifogásait. Böbeszédű. Az eladónak pedig figyelemmel kell meghallgatnia, holott tudja, hogy mindaz, ami az áru ellen felhoz, — sületlenség. Végül a szóáradatot megállítani; óvatos érveléssel rávezetni, hogy azért a szakmához mi is értünk valamit... meg hogy a mi tanácsunkat is érdemes meghallgatni!... Így azután hosszabb szóharc és kisebb-nagyobb akadályok után mégis csak létrejön az üzlet.

A GYÁMOLTALAN

Már a járásáról is meg lehet ismerni. Bizonytalanul, azinte vonakodva nyit be. Az egész ember maga a határozatlanság. A beszéde halk, vontatott, alig mer ránézni az eladóra. Elébe teszik az árut; felveszi, forgatja, nézegeti, azután megint leteszi. Ez ismétlődik: kétszer, háromszor, sokszor. Nem kritizál, nem válogat, — keres. Többnyire maga sem tudja mit... Egyszóval: gyámoltalan! Ugy kell vele bánni, mint egy gyerekkel. Óvatosan, tapogatódzva, nehogy megsértődjék, rá kell vezetni arra, hogy megmondja, mit akar... Ha már valahogy tisztázódott a helyzet: kérdezzük meg tőle, nem határozna-e el magát erre vagy amarra, mert hisz ez vagy amaz a célnak legjobban megfelel. Ami az árat illeti, ennél a típusnál mindig meg kell említeni, mert különben sohasem érünk célhoz. Alapjában véve nem is nehezen kezelhető fajta, csak türelem kell hozzá és sok jóakarát...

Ő az, akinek soha sincs ideje. Ugy ront be, mintha gangszterek üldöznék. Egy szuszra mondja el a mondókáját, — többnyire egyszerre több kívánsága van! — és már toporzékol is, ha a következő pillanatban nincs előtte minden, amit kért. Legszivesebben káromkodna egy hegyeset . . . De uriembernek tartja magát és így nem feledkezik meg magáról ennyire; de türelmetlenségével szavak nélkül is káhozza a sodrából az eladót. Ha ugyanakkor másik vevő lép az üzletbe, akit természetesen szintén köszöntünk kell, a pillanatnyi idővesztés miatt majd kiugrik a bőrből, mert ezzel — legalább is így érzi! — drága idejét raboltuk el! A leszerelés egyetlen módja: kimért, higgadt előzékenység és tökéletes udvariasság. Ez néha várakozáson felelhet.

Őt gyakran előforduló típus; ezen felül is akad még jónéhány, de miután ezekkel nap-nap után találkozik az eladó, érdemes velük egy kissé alaposabban foglalkozni.

Uj panacea

(Beküldött kézirat.)

Cukorbajból talpraáll a fél világ:
 Pótolja az inzulint a kélvirág.
 Ennek tolytán óvatosak legyetek,
 Husfeltetés kelkáposztát egyetek,
 Gyógyszereket pótolják az étkeink,
 Jóváteszik ifjúkori vétkeink . . .
 Eldobhatom brómom, jódom, étherem:
 Így lesz majd a patikából étterem . . .
 Hogyha szívünk kap egy újabb attakot,
 Beszedünk egy turósgombóc-adagot,
 S hogyha lázként orcánkron a gaz pir int:
 Két szem paszuly pótolja az aszpirint.
 Bélfekélynek virstli lesz az alkonya,
 S amig alszunk, dolgozik a tarhonya . . .
 Vesebajra pároskolbászt ehetünk,
 Vakbél ellen sülttengerit vehetünk,
 Utószérül rendelhetünk rá gulást,
 Levezetvén gyomrunkból a tágulást.
 Gyógyulást hoz kórjainkra sok torunk,
 Velőskoncot rendel majd a doktorunk . . .
 Meggyógyítja beteg májad, rest epéd
 Pár kiadós, disznótoros estebéd . . .
 Ha gégeden kór lepi a garatot,
 Generalsaft szünteti a hurutot,
 S éhhalálba hogyha nem dönt a nyomor:
 Sokevéstől javul meg a rossz gyomor . . .

(LISZTIUSZ.)

Az üzlet nem plakátműzeum

(Nagyvárad.) A reklám világában a plakát élete elég rövid. Ugy vagyunk vele, mint a naptár lapjaival: ha elmulik felettünk a hét, le kell szakítani!

Mindez arról jut eszünkbe, mert az üzletekben gyakran látunk idejétmúlt plakátot, amely régen elvesztette aktualitását, de mindenkivel elfelejtetten ott maradt a falon. Így még majusban is ott díszelgett egy drogista üzletében a következő plakát:

„A legcélszerűbb karácsonyi ajándék a ... köl-ni!”

Dé nem is kell ilyen messzire mennünk. Tegnap a tejsarnokban figyelmztettük az üzletvezetőt:

— Luna Bucuresti mar elmult! — mondtuk.

— Miért mondja ezt nekem?

— Csak azért — magyaráztuk —, mert a kiállítási plakát még mindig ott lóg a kirkatban!

Gyakran tapasztalhatunk hasonlót. A kereskedőnek be-

hozzák a plakátot, kifüggesztik az üzletben, azután senki sem törődik vele. Ott lóghat évekig és bosszanthatja ordító anachronizmusával a látogató szemét.

Olyan ez, mint mikor a kávéházban a vendég menetrendet kér.

— Igenis! — mondja a pincér és szolgálatkeszen elrohan. Pillanatok alatt már ott is van és odateszi elénk a — nyári menetrendet. Közben odakinn gallérbahuzott nyakkal, dideregve sietnek az emberek. December van! Ha pedig véletlenül nem veszi észre az ember, ugy a nyolc órakor induló vonathoz pontosan kikerkezik a pályaudvarra — félkilenckor. Tabló!

Az ilyen üzletemberről, legyen az a boltos vagy kávéos, az elavult plakát vagy elavult menetrend nyomán mindig következtet a látogató. Ez a következtetés pedig mindig kedvezőtlen. Mert milyen elmaradott lehet másban, ha már ilyen apróság is elkerüli a fityeimét!

NAGYIMRE

nődivat-szalónja az Eminescu ucca 8 szám alatt már teljes gőzerővel dolgozik, hogy kielégítse városunk előkelő hölgyközönségének rendelései.

KOCH DÁNIEL

elektrotechnikai vállalata, Arad, Str. Eminescu 2. Csillár, villanyvasaló és főző, elektromos berendezési munkálatok kedvező részletfizetési feltételek mellett. Consum könyvre is.

MEDIATOR, PHILIPS, CERDIG, STANDARD

rádiók 6—15 havi hitelre. Különböző gyártmányu villanykörték! 25 wattos lei 28, 40 wattos lei 30.

TUNGSRAM KRYPTON EREDETI GYÁRI ÁRAKON.

Az a bizonyos kávéházi . . .

Aradváros elhatározásával új helyzetet teremtett a város kávéházi életében. Erre enged következtetni az a vita, amely a városvezetés és a **Scheer Elemér, a Dacia-Palace vendéglőipari üzem** egyik társtulajdonosa között keletkezett. A vita hangsúlya holmi jogi formulákra esik, lényege azonban, engedjék meg nekünk, hogy ezt jóhiszeműen feltételezzük, nem a jogi alakiságban keresendő.

Véleményeünk és meggyőződésünk szerint ugyanis **Bejan Romulus dr. polgármester a Palace-ügyben** azt a letagadhatatlan lényegyet igyekszik megváltoztatni, hogy Aradon kávéházi monopólium uralkodik és hogy ez a kávé diktatura egyre tarthatatlanabbá válik, tehát meg kell szüntetni.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy ezek a sorok személyszert nem irányulnak senki ellen. Az **Ország-Világ** ezuttal is az igazságot keresi és ki is mondja az igazság megállapításait. Amelyek ebben az esetben kétségtelenül bebizonyítják minden gondolkodni tudó és akaró embernek, hogy

nem lehet egészséges állapot egy több, mint 80 ezer lakóju városban a kávéházi monopólium, amely kizárja a szabad versenyt, megszünteti a minőségben és árakban való versengésnek a közönségre kétségtelenül előnyös következményeit és egy kézbe összpontosítva a kávéház ipart,

még ellenkező esetben is a nyereszkesedési vágy, a túlméretezett haszonlehetőség látszatát kelti.

Ebben a városban ezidőszert a **Dacia vendégipari üzem** tulajdonosainak konzorciuma jelenti ezt a fogalmat „kávéház”. A társas cég — egyébként igen érthető üzletpolitikai elvek megvalósításaként — először megszerezte a maga számára a Palace kávéház bérletét, majd amikor a volt Központi étterem helyiségeiben új kávéház nyílt, ennek tulajdonjogát is maguknak szerezték meg, csak hogy az üzemet beszüntessék. Mint ahogyan a Palace kávéháznál is gondosan ügyelnek, nehogy komoly konkurenciát jelentsen a Daciának.

A ZWACK UNICUM

az Ön háziorvosa, mert fájó gyomrát az meggyógyítja.

A ZWACK LIKÖR

az Ön kedvese, mert mindig öröme telik benne.

A ZWACK CONIAC

az Ön védangyala, mert megvédi a grippától.

A ZWACK RUM

az Ön hű barátja, mert nélküle izetlen lenne teája.

MIÉRT kapható mindenütt?

MERT világvizonylatban is vezető márka!

Amit azután az így teremtett monopólium alapján a Dacia nyújt, vagy nem nyújt a közönségnek, ismét nevezhetjük egyrészt jogos és érthető üzletpolitikának, de másrészt feltétlenül a közönség sérelmeként kell megjelölnünk.

A versenyen kivülség nem tulságosan ösztökélő tudat és hogy ez így van, azt sajnos tapasztalhatjuk a Daciában. Súlyos egészségügyi megtorló intézkedéseknek kellett jönniök, amíg a vendégipari üzemet legalább külszinre emberek által látogatható állapotba hozták.

A Dacia-üzemek tulajdonosainak a maguk szempontjából igazuk van. A legracionálisabban, legkiadósabban kihasználják Arad közönségét. Már amíg lehet. Mert igenis itt van a Palace-kávéház körül keletkezett jogi vita lényege, itt, ennél a pontnál, hogy meddig tarthatja még magát Aradon a kávéházi kizárólagosság? A lényeg az, hogy megvalósítható-e végre Aradon a kávéházi szabad versenyt?

Nem vagyunk jószok, de megjövendölhetjük, hogy ha ez bekövetkezik, nem lesz szükség súlyosan megtorló egészségügyi rendszabályokra. Talán még ármeghatározásra sem lesz szükség ebben a vonatkozásban. A szabad verseny hatásai azonnal jelentkeznek: árban, minőségben, figyelemben, udvariasságban, kényelemben, tisztaságban és általában mindenben a színvonal javulását hozzák. Márpedig Aradváron lakossága számára ez legalább olyan érdek, mint amilyen — egyébként igen érthető és bizonyos szempontokból tiszteltetreméltó — érdeke a Dacia vendégipari üzem tulajdonosainak a mai helyzet fenntartása.

— **A SZENTGYÖRGYI DIVATÁRUHÁZ** sohasem ment a szomszédba egy kis ötletért, ha arról volt szó, hogy valami ujjal, finommal, divatossal kell meglepnie vevőközönségét. Arad és vidékének hölgyközönsége hosszú idők óta megszokta, hogy ami izléseset és különlegeset termel ebben a szakmában a belföldi vagy külföldi ipar, azt ennél a cégnél azonnal beszerezheti. A Szentgyörgyi divatáruház kirakatai minden kétséget kizáróan bizonyítják, hogy ebben az üzletben egy nagyvárosi szellemben nevelt és képzett üzletpolitika uralkodik. Ami máshol frázis, az itt szent valóság: **mindent a vevőért**. Egészen mindegy, hogy az a vevő garasokat vagy ezreket jelent — ajtónyitástól ajtócsukásig megbecsülés, figyelem és udvariasság övezi körül. A Szentgyörgyi-karácsonyi ajándékkakciójában is ez az elgondolás az uralkodó elv. Amikor a cég, messzemenő áldozatkészséggel, minden ötszáz lei értékű vásárlónak esélyt nyújt arra, hogy megnyerje a kisorsolandó értékes ajándékok egyikét, — szerencsés esetben több számmal több ajándékot, — módot nyújt, hogy a vásárlási alapösszeg kisebb vásárlásokból is adódhat, ha azok a kitűzött terminusig történnek. (x)

Hivatalos jelvényt

a hivatásos újságíróknak

A közelmúltban történt, hogy mozgalom indult meg az ugynevezett orvosjelvény bevezetésének jelszavával. Arról van szó, hogy orvoskörökben szívesen látnák, ha a hivatásukat teljesítő orvosok, elsősorban, amikor éppen „szolgálatban“ vannak, tehát például betegeiket látogatják, olyan hivatalos jelvényt viselnének, amelyet az orvoskamara bocsájt ki, kizárólag hivatásos tagjai számára. Különféle előnyei vannak ennek a jelvényrendszernek, előnyök, amelyeknek elsősorban a nagyközönség veszi hasznát. A mozgalom tulajdonképpen nem új ötletet ölel fel, mert már évekkel ezelőtt tervbevétték, hogy az orvosok tulajdonát képező gépkocsik rendszárait vöröskeresztes jelvényvel látják el és így biztosítanak — főképpen nagyobb városokban — szabaddabb mozgást, könnyebb közlekedést az orvosgépkocsiknak.

Ezzel az ötlettel kapcsolatosan egyébként helyénvalónak tartjuk felvetni a kérdést:

ennyivel szükségesebb és általában hasznosabb lenne, ha végre hatósági intézkedés történne az újságírójelvények kiosztására.

Kellőképpen méltányoljuk az orvosjelvény fontosságát, mégis ismételjük, a

közérdek szempontjából fontosabb lenne, ha az újságírókat látnák el ilyen hivatalos jelvényekkel.

Az újságíró a közönség szeme és füle. nem magának néz és hall, hanem ezer és ezer számára végzi el ezt a feladatot. Az újságíróknak a társadalom minden megnyilvánulási formájánál ott a helye és hivatalból tolakszik az érdeklődők, vagy éppen érdekeltek első soraiba. A közönséget szolgálná tehát az új rendszer, amely hosszas magyarázgatás és könyörgés helyett szabad utat engedne a lapok munkatársainak ott, ahol rendőrkordon ügyel a rendre, ahol emberek tolonganak és ahol hivatalból ott kell lennie az új-

— **RÖVID ÚJSÁGHIR** közölte a napokban, minden külön értesítés helyett, hogy **dr. Szigeti Magda** orvosnő és **H. Soreanu** gyári képviselő házasságot kötöttek. **Dr. Szigeti Magdát**, **Szigeti Oszkár** közismert cipőkereskedő kedves, nagyműveltségű fiatal leányát, sokan ismerik Aradon és az orvosnő férje, **H. Soreanu** is sok barátot szerzett ebben a városban, ahol aránylag rövid ideje él és dolgozik. A rokonok kívül nagyszámu barát, tisztelő és ismerős halmozta el őszinte jókívánságaival a fiatal házasságot, amikor az egyházi szertartás egy életre egymáshoz kapcsolta életüket.

ságírónak, mert hiszen a közönség szigorúan megköveteli, hogy kiszolgálják s mindenről beszámoljanak a lapok, ami csak érdekelheti.

Másik szempont is közrejátszik, amikor az ujságírójelvény ötletét felvetjük.

Ezeket a jelvényeket az ujságírók szakmai szervezeteinek véleményezése után a hatóságok hoznák forgalomba és juttatnák el azokhoz a hivatásos ujságírókhoz, akiket erre épen a szakmai szervezetek megjelölnek.

Ezzel azután megszűnnék az álhírlapírók garázdálkodása is, megszűnnének az önkényesen saját használatra adományozott „szerkesztő uri” címek is, a közönség könnyen tájékozódhatnék s a sajtózsungel lesipuskásainak teleplezése nem lenne probléma. Ez egyaránt érdeke lenne a komolyan dolgozó ujságíróknak és a közönségnek is, ezért hisszük, hogy mindkét oldalról a legnagyobb örömmel vennék az ujságírójelvény rendszerének megvalósítását. Jól értsük meg, nem egyenruhásításról, nem uniformizálásról, csupán a hivatásnak közérdekből kijáró nagyobb mozgási szabadság biztosításáról és a közönség érdekeinek hathatósabb megóvásáról van szó. Ezért lenne célszerű, ha az ujságírók szakmai szervezetei — és itt a többségi ujságírószervezetekről is szó van, mert érdekeik ebben a vonatkozásban is teljesen azonosak a kisebbségi kartársak érdekeivel —, tehát ha az ujságírók szervezetei mozgalmat indítanának és megszerveznék az ujságírójelvények rendszerét.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fraji Burza S.A.

vasnagykereskedés és mezőgazdasági gépek lerakata

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 23.

Telefon 1784

Telefon 1784

Miért kell várni az utolsó percig?

karácsonyi bevásárlásokkal, hiszen dusan felszerelt külön játékosztályunk már most teljesen felkészülten várja kedves vásárlóinkat és azok részére, akik most csak kiválasztani akarják a különböző árukat, karácsonyig szívesen rezerváljuk!

Színházi Versenybazár, Arad

Egy lapra fizessen elő, de az az egy — jó legyen!

kellő értékére asugaci- totta az Armaturát.

Az Armatura cég alatt dolgozó aradi iparvállalat ügyében elhangzott a döntés, amely a törvényes rendelkezésekre való hivatkozással arra utasítja a vállalat tulajdonosát, hogy üzemét az érvényben lévő egészségügyi engedélynek megfelelő keretek közé korlátozza. Tulajdonképpen ez a megoldás csak jóindulatu engedékenységgel, csak elnézés, hogy a gyárban dolgozó munkásoknak legalább egy része számára megtarthassák a kenyeret, mert a jogos és törvényszerű eljárás azt követelné, hogy

az Armatura kapuit végleg zárják be, mivel a vállalat tulajdonképpen semmiféle egészségügyi engedéllyel nem rendelkezik.

Az az engedély, amelyre ez a csökkentett munkakeret életbeléptető végzés vonatkozik, tulajdonképpen már hatályát veszítette, mert időközben az Armatura nagy, jelentős átalakításokat eszközölt üzemének összetételében, lényegesen kibővítette berendezését és munkakörét, amivel automatikusan hatálytalanította az eredeti egészségügyi engedélyt. Mivel pedig újat nem kért, következésképpen jelenleg semmiféle ilyen engedéllyel nem rendelkezik, tehát

működése végeredményében törvényellenes.

Ezzel a ténnyel egy könnyelmű kísérlet ért véget. Házárd próbálkozás, amellyel az alkalmazottaival nem törődő munkaadó kísérletezett a város egészségügyi hivatalával és mindazokkal szemben, akik az Armaturát törvényes keretek közé akarták szorítani, vagy akiknek kifogása volt a vállalat működésének bizonyos vonatkozásai miatt. Az Armatura helyzetének tisztázását célzó kísérletek ugyanis már nem új keletűek, régóta huzódó ügy, hosszú ideje piszkálják a vállalat működési feltételeit. Mindehhez hozzájárult, hogy teljesen nyilvánvaló volt:

a megnagyobbított, kibővített üzem szabályellenesen működik tovább régi helyén, ugyanis az átalakítások

PARFUMERIA „MASCOTTE“

(Szabó Albert mellett)

Tüdös & Zahoránszky

után olyan vállalattá terebélyesedett, amelynek működésére csak akkor adnak engedélyt, ha a város szélén rendezik be.

Előrelátható volt, hogy elháríthatatlanul bekövetkeznek azok a súlyos komplikációk, amelyek a város belterületén, egy most épülő villanyegyedbe ékelt gyárvállalatnál elkerülhetetlenek. Ennek ellenére az **Armatura** tulajdonosa ugylátszik egyetlen percig sem gondolt arra, hogy áthelyezze üzemét, hogy valami lényegbevágót tegyen iparvállalata és a gyárban foglalkoztatott munkások, alkalmazottak kenyérének megmentése érdekében. Hajlamosabb volt a fenyegetőzésre, hogy vállalatát elköltözteti Aradról, hogy „**ki-vándorol**“ ebből a városból, ahol zaklatásban részesül, ő, a komoly iparvállalat tulajdonosa.

Igy azonban nem lehetett elhárítani a feltartóztathatatlannal közeledő bonyodalmakat. Hiába véleményezte az Armaturánál foglalkoztatott 120 főnyi munkaerőre való különös tekintettel kedvezően a város egészségügyi szolgálata az Armatura ügyét, a minisztérium eleget tett a gyár ellen benyújtott panaszoknak és most az a szomorú helyzet adódott, hogy

százhusz munkás közül csak harmincat tarthat meg a vállalat.

Azok a vállalkozók, akik helyzetük tisztázása és a normális jogviszony helyreállítása helyett fenyegetőzésekkel és macskodással próbálják uralni a helyzetet, talán tanulhatnak ebből a példából, amely soha sem következik be, ha az iparvállalat tulajdonosa idejekorán gondoskodik a gyár áthelyezéséről — hiszen évek állottak rendelkezésére — és vonja az ellene megindult kezdeményezés összes következtetéseit. Így azonban kilencven ember kenyér nélkül marad, mert egy önbizalomtól kábult ember nem törődött a saját vagyoni helyzetén kívül a rábizott, vállalatától függő emberi sorsok tragikus fordulatával.

**Vásároljon Mercur
könyvvel!**

Ha nincs - kércen!

Jelentkezés:

Str. Bratianu No. 18

Ne játszunk a színházzal

Az Ország-Világ-ot, mint mindenben, úgy a színház kérdésben is egyedül s kizárólag az igazság vezérelte. Rámutatunk, ha kellett, a hibákra, ha hibákat fedeztünk fel, mert az a cél lebegett előttünk, hogy a hibák feltárásával javítsunk a színház helyzetén. Viszont, ha dicsérni kellett, nem fukarkodtunk az elismeréssel. Nekünk sohasem a színház vezetősége, hanem a színház, a szó, a muzsika ügye feküdt a szívünkön.

A szezon elején jóleső érzéssel állapítottuk meg, hogy a közönség felkarolta újból megnyílt színházát és szívesen látogatja az előadásokat, amelyek nívósak, precizek és a körülményekhez képest teljesen kielégítőek. Ugy látszott, helyreállt a régi harmónia **színház és közönség között**, amely tradíció volt városunkban.

A színház vezetősége vérmes reményekkel tekintett a jövő elé és bizton remélte, hogy a kezdeti nehézségeket majd pótolja a főszezonban. Sajnos, mintha elvágták volna a közönség érdeklődését a színház iránt, — alig lehetett az utóbbi napokban megtartani egy-egy előadást. A remélt zsufozt házak helyett gyakran rideg, hideg, üres nézőtér előtt játszott a társulat, majd ez a kis közönség is annyira lemorzsolódott, hogy akkor járt jól a színház vezetősége, ha megsemmisítette az előadást.

Nem keressük az okokat, amelyek ezt a szomorú, megbocsájthatatlan és helyrehozhatatlan közönyt előidézték. Ezuttal csak mély megilletődéssel konstatáljuk, hogy a színház a legsivárabb jövő előtt áll. A direktió már is komolyan foglalkozik a tervvel, hogy megrövidíti a szezont és elindul szerencsét próbálni más városba.

Mélyen leszállított áron a legszebb karácsonyi ajándékok! Dombornyomású névjegy, töltőtollszáraz, emlékkönyvek, társasjátékok, bélyegalbumok, karácsonyfadiszek óriási választékban. Kereskedőknek ajándéknaptárak cégnyomással nagy választékban.

Max Molnár & Comp. cégnél

Arad (a Városi Színház főbejáratával szemben). —
Telefon: 1601. Telefon: 1601.

C. Kemény, modern cimfestészet, Arad
készít minden e szakmába vágó dolgot. Bul. Reg. Ferd. 11.

Ha ez napjainkban bekövetkezhetik, olyan szégyenfoltja lesz ez a város közönségének, amelyet sohasem moshat le magáról.

Ennek nem szabad megtörténnie, mert azt a látszatot keltené, hogy ennek a városnak nem kell színház, ennek a közönségnek nem kell kultura.

A színház a város publikumának legszentebb ügye. Ezt a pozíciót nem szabad feladni, ha szent és drága előttünk a szó, a muzsika, a dal. A hatóságok jóindulatúan támogatják a színházat, — éppen a közönség buktatná el a társulat tagjainak dicséretes ügyeket?

Ha vannak hibák, ha vannak gyöngeségek a színház körül és a társulat összetételében, azokat a legnagyobb jóakarattal és a kultura iránti szeretettől vezéreltetve el kell nézni. A személyi kérdések vonuljanak háttérbe és egyedül a színház álljon előttünk.

Arad közönsége mentse meg a maga színházát. Látogassa tömegesen és szeretettel az előadásokat, nehogy a színház kénytelen legyen télviz idején a száraz kenyér után más városba vándorolni. Ha ez a társulat most elmegy ebből a városból, hosszú időre bezárulnak a színház kapui és némaság borul a kultura templomára, amelyet a saját közönsége önként adott fel.

KÖRTING RÁDIÓ

**A PÁRISI VILAGKIALLITÁSON 2 ARANYÉREMMEL
KITÜNTETETTI VILAGMÁRKA.**

Vegyen példát rólam

(Kolozsvár.) Abban az időben történt, midőn már hónapok óta haboztam, hogy ott hagyom rosszul jövedelmező állásomat s egy ismerőssel szövetkezve üzletet nyitok s új életet kezdek. Kétségeim voltak, minden nap egy-egy új, néha egy nagyobb, néha egy kisebb, aszerint, hogy süttött-e a nap vagy pedig esett. Hogy megerősítem bátorságomat és elhatározásomat, néha éppen ellenkezőleg, hogy meggyőzzem magam a terv reménytelenségéről, beavattam tervembe s kétségeimbe ismerőseimet is.

Ferdinánddal a kávéházban találkoztam, ahol két tojást evett pohárban s közben szigorúan nézte a szemben ülő hölgyet, aki lényegesen gazdagabb vacsorát fogyasztott. Mig megismertettem terveimmel, udvariasan hallgatott, sőt néha még figyelt is. De alig fejeztem be mondókámat, felélénkült s mint egy ragadozó rámcsapott.

— Vegyen példát rólam! — kiáltotta, — jobb helyre, mint hozzám igazán nem fordulhatott volna tanácsért. Nézzen rám, nézzen csak meg egész bátran, ne féljen, csak nézzen, nézzen . . . Ugy, ugy . . . mert én vagyok az az ember, aki már minden voltam, amit csak ember el tud képzelni, sőt az is, ami a legnagyobb képzeletet is meghaladja. Minden, uram, minden. S nem csodálatos? Itt vagyok mégis, élek mégis. Pedig, csak az Isten a megmondhatója, mennyi mindenben mentem keresztül.

— Nézzen meg még egyszer — szólalt meg rövid szünet után csendesebben — s aztán hallgasson meg. Higyje el minden szavamat és fogadjon meg mindent, amit mondok. Meglátja, sikere lesz. Ugy fog menni az az üzlet, ahogy egyetlen üzlet sem ment még sehol a világon. Csak figyeljen rám. Sőt, többet mondok, ha megmarad a hivatalában, amivel most nincsen megelégedve, akkor elér mindent, amire csak vágyik. Egy fontos csupán, hogy vesse az agyába szóról szóra, amit most hallani fog.

— Azon kezdem, hogy vegyen példát rólam. Ezt mondtam mindig mindenkinek, aki hozzám forult tanácsért. Nem fogadták meg a szavamat s mi történt velük? Mit gondol?

— Az egyiknek van egy szeges botja az uccán, azzal

Futószőnyegek, Butorszövetek, Malomhevederek, Lábtörlők,
Kárpitoskellékek, Géphajtókötelek legolcsóbban

TAPITEXTILA S. A.

cégnél Arad, Bulev. Regina Maria 9., Neuman ház.

szedi össze a szertedobált papirosokat. Ugy kell neki! A másik öngyilkos lett. A napokban huzták ki a Szamosból, de már késő volt, összetörte az élet. A harmadik kivándorolt s most korbáccsal hajtják munkára egy ültetvényen. Azt hiszem, szójababültetvényen van. A negyedik az Idegen Légióban csörgeti láncait. Az ötödik... Különben mit sokszorozzam a példákat, számuk végtelen s a lényegét ugysis megragadhatta már. Minden magán mulik. Én megmutatom az utat, de nem vállalhatok felelősséget, hogy aztán mi történik, ha nem követi tanácsaimat. Én megmutatom az utat, a többi a maga dolga. Hozzám hiába jönne, teljesen hiába. Ebben az egyben könyörtelen vagyok.

— Én mindig könyörtelen voltam! — folytatta s ismét unszolt, hogy nézzek rá s hogy vegyek példát róla. — Mindig és mindenben, mert az élethez elsősorban könyörtelenség kell. A többi csak azután jön. Nincs igazam? Az élet maga is csupa könyörtelenség, miért legyen az ember könyörtelletes?

— Már egészen fiatal koromban híres voltam könyörtelenségemről... Az elemi padjaiban már „könyörtelen Ferdinándnak“ neveztek. Sőt, van egy hagyomány a családunkban, amely szerint már, mint pólyásbaba, jól értse meg, mint pólyásbaba feltüntem könyörtelenségemmel. S ahogy az évek teltek, úgy nőtt, úgy fejlődött az én könyörtelenségem.

— Mondok egy példát magának. Én annyira könyörtelen vagyok, hogy a kukacot mindig megeszem a cseresznyében. Maga még nem, de én tudom már, hogy a kis dolgok sokkal jellemzőbbek, mint a nagyok. Egy-egy ilyen apróságban nyilatkozik meg az ember igazi jelleme. Hiszen igaz, vannak mások is, akik megeszik, csak hogy ők nem könyörtelenségből, hanem fukarságból vagy kényszerből. S ez nagy különbség.

— Az én szívem rettenetesen kemény. A pincérek ebben a kávéházban „kőszívü embernek“ neveznek, mert olyan kemény a szívem, hogy sohasem adok nekik borraivalót. S kizárólag azért, mert csontszívem van, csont.

— Talán hallott róla, hogy egyszer a végrehajtó elvitt minden butoromat? Olyan rettenetetlen vagyok, hogy nem fizettem adót. S mi az eredmény? A harcot én nyertem meg, az én rettenetelenségemmel. Ők az adót követelték, én nem fizettem, erre ők elárverezték a butoraimat s ma mi a helyzet? — Ma már nem is kérnek adót. Egyszerűen nem mernek.

KŐSZEGHY SÁNDOR FIA

Fémáru és galvanizáló műhelyében készülnek: Fodrászati cikkek, mosdók, hajszárítók, vízvezetéki és épület berendezések. Speciális sörkimérők, lámpák, csillárok és más minden nemű fémmunkák megrendelésre.

ARAD, Str. Cantacuzino 31.

Alapították: 1884.

— Vegyen példát rólam, fiatalember, amíg nem késő. Látja, kérem, én két tojást ettem vacsorára, két tojást pohárban. Az a nő ott szemben teletömte magát. Ez a különbség köztünk. Az kérem egy átlagteremtés, tucatlény, én viszont fegyelmezett vagyok. Maga a fegyelmezettség. Volt egy ismerősöm, aki azt mondta, hogyha a fegyelemről szobrot kellene csinálni, ahhoz csak én állhatnék modellt. Dehát nem ismerek szobrászokat s a szobrászok nem ismernek engem. Ennek a sajnálatos körülménynek köszönhető, hogy ma is hiányzik tereinkről a fegyelem szobra, melyre pedig oly nagy szükség volna.

— Nekem minden sikerül. Párisban egyszer, évekkal ezelőtt, gyárat alapítottam. Három hónap alatt tönkrementem. Még alig kezdtem huzzászokni, hogy gyáros vagyok, már nem is voltam az. Képzeld csak el, mennyi bosszúságtól, mennyi aggodalomtól menekültem meg. Gondoljon azokra a szüntelenül megújuló sztrájkokra. Szanatóriumba kellett volna vonulnom s az rengeteg pénzbe kerül, közben a gyárban sem ment volna a munka, ahogy annak mennie kell. Hiába, ha egyszer a tulajdonos nincs ott, minden a feje tetejére áll. Dehát nekem szerencsés kezem van. Nekem minden sikerül.

— Így volt ez, kérem, ezelőtt egy fél évvel is. Mentem az uccán . . .

Hajnal felé félbeszakítottam.

— Végeredményben mi a véleménye az üzletalapítási tervről? BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Miről?

— Hát hogy alapítsak-e üzletet vagy ne?

— Hogy maga alapítson-e üzletet vagy ne? — kérdezte sértődötten —, mi közöm van nekem ahhoz? A maga dolga. Én itt érdekesebbnél érdekesebb dolgokról beszélek s maga félbeszakít. Furcsa ember . . . Szóval ott hagytam el, hogy mentem az uccán, csak úgy szakadt az eső s nekem lyukas volt a cipőm. Haza sem mentem. Ebben az időben nem volt lakásom. Így edzem magam időnként. Ha az ember elpuhul, akkor mindennek vége. Edzettnek kell lenni. Figyelte az este a járóelőket? A sok elpuhult ember mind esőköpenyben szaladgált, voltak olyanok is, akik meleg átmeneti kabátot öltöttek. Olyan meleg egy-egy olyan kabát, mint az ágy, ha az ember felhuzza, füttyülhet a szél, eshet az eső, hullhat a hó, semmit sem érez. Így járnak, látja, óvják magukat, féltik magukat, semmi ellenállóképesség nincs bennük s aztán csodálkoznak, ha elfuccsolják az életüket. Meg fogja látni, ha kimegyünk. Nekem nincs kabátom. Én edzett vagyok. Vegyen példát rólam!

Lengyel Lőrincz

butorgyár

Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 21.

Többeknek:

rágalmából elégtelen!

Az **Ország-Világ** egyik legutóbbi lapszámában szóvátettük, hogy egyes helyeken a posta pontatlanságára, helyesebben a postai szolgálat kihagyásaira hivatkozva tagadják meg bizonyos kötelezettségek teljesítését. Amikor ezt megemlítettük, hangsúlyoztuk, hogy nem állott módunkban a kifogások valóságának ellenőrzése, de éppen a posta jó-hirneve érdekében felkértük az illetékeseket arra, hogy ellenőrizzék sürgősen a vádakat, amelyeknek igaztalan volta esetén a postának kell fellépnie rágalmazóival szemben. Azóta aránylag rövid idő telt el és a vizsgálat már teljesen eredményesen be is fejeződött. A postaigazgatóság kétséget kizáró módon megállapította, hogy

az említett esetekben a posta szabályszerűen kézbesítette a kérdéses küldeményeket, amelyeket a címzettek kivétel nélkül át is vettek. Így tehát bebizonyosodott, hogy csupán a kötelezettség teljesítése előtt való kibuvót szolgálta az ürügy, hogy a kérdéses postai küldemények elkallódtak.

Amikor örömmel állapítjuk meg, hogy a posta tudomásul vette a panaszt, kivizsgálta azt és megállapította szolgálatának kifogástalan működését, ügyének könnyű megismételjük, amit már egy ízben, akkor azonban még csak feltételes formában megirtunk, vagyis, hogy

azok ellen haladéktalanul meg kell tenni a megtorló lépéseket, akik ilyen átlátszó ferditéssel rossz hírét költik annak a fontos intézménynek, amely milliós értékeket kezel, amely az ország posta és csomagszállítási forgalmát lebonyolítja és amelynek legfőbb kincse a bizalom, amellyel a közönség megtisztelti.

A magunk részéről egyébként — a vizsgálat eredményének adatai alapján — megtettük intézkedéseinket követeléseink érvényesítésére, ami alól ilyenformán hiába akartak kitérni azok az urak, akik igénybe veszik a lapok szolgálatait, de mikor fizetniök kellene, akkor a valóságnak meg nem felelő mesékkal próbálnak szabadulni a fizetéstől.

CONCURENTA

műasztalos készít és raktáron tart modern hálószobát, ebédlőt és kombinált szobát. Arad, Bu. Regele Ferdinand 15. Szemben a Lut heránus templommal.

Grünbaum Mór

ezelőtt GLÜCK JOZSEF
szobafestő, szobakárpitozó és mázólo
ARAD, Bu levardul Regele Ferdinand 13.

Csak a jó Isten tudja,

hogy milyen nehéz a sora egy szegény inkasszánsnak

Az inkasszáns, aki számlákkal terhelt járja az adósok lakásait és üzleteit, a világ legvakmerőbb turistája. Fülentések, kitérő válaszok zord utvesztőjében talpal hosszú kilométereken keresztül, üzletből ki, lakásba be, emeletről le, emeletre fel. Görbe pillantásokkal fogadják, néha meg is fenyegetik, felháborodottan csapják be orra előtt az ajtót, kitéssék el, vagy olyan keservesen panaszkodnak előtte, hogy ha pénze lenne, maga segitené a fizetni képtelen adóst. A nemfizetés cseljátékát, amellyel a pénzbeszedőket mindenáron ki akarják dríblizni, akiknek legkellemetlenebb a világon a fizetés, **sajnos legtöbbször jobb módú emberek alkalmazzák.** Ugylátszik annak, akinek van — tisztelét a kivételnek! — a legnagyobb fizikai és lelki fájdalmat okozza, ha ki kell egyenlitenie a már elfogyasztott, igénybevett, hitelre vásárolt földi javak ellenértékét. Az inkasszáns utja ezért valóságos kálváriajárás ezekben a borus, zavaros időkben és ahogy elbeszélgetünk néhány aradi pénzbeszedővel, megállapíthatjuk, hogy eladni ma a világon a legkönnyebb dolog, ehhez nem kell művészet. De beinkasszálni az esedékes tartozásokat, az igen, az művészet, amelynek kényszerű művelői a következőket mondják el kellemetlen foglalkozásukról:

A VILLANYGYÁR PÉNZBESZEDŐJE

Átlagban háromszor, de vannak esetek, hogy ötször, hatszor kénytelen bekopogtatni a villanyszámlával. Olyankor, amikor az est beálltakor egyetlen biztos kézmozdulattal felkattantja a villamoslámpát, X. ur legtöbbször nem gondol egyébre, mint arra a tudat alatt jelentkező jóérzésre, hogy egyenletes, kellemes fény borítja a szobát, hogy gombnyomásra vagy egy kapcsoló elfordítására kialszik, meggyullad, szabályozódik a fényszolgáltatás. Szóval ilyenkor egyszerűen tudomásul vesszük, hogy a huszadik század egyik csodáját, a villamosáramot korlátlanul használhatjuk.

Elseje után, mikor már esedékes a „villanyosember“, az inkasszáns, akkor sötét felhők borítják a láthatárt. Az

Ajándék-tárgyak csinos kivitelben, legolcsóbban

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueriájában. Kérjük kirakataink megtekintését.

Tulajd. ORDELT LÁSZLÓ.

inkasszáns számára soha sincs otthon az a valaki, aki a fizetést intézi. Hiába kéri, hogy szóljanak az illetőnek, a fizetés napról-napra halasztódik, miközben a legfantasztikusabb mesékkel próbálják áztatni azt az embert, aki már valósággal pszichológusa a maga klienseinek. A „villanyos-ember“ leolvassa az arcokról, ha a fizetésre jogosult — mondhatnánk kötelezett — valaki otthon van, csak letagadják, kiolvassa a szemekből, hogy ha másnapra hívják, hiába megy el másnap, ugysem fizetnek, meg minden hasonló változatát ennek a hiábavaló huza-vonának, ami csaknem kivétel nélkül azzal ér véget, hogy sértődötten, haragosan ugyan, de kifizetik a számlát, hogy azután kezdődjék előlről minden...

ORVOSOK, ÜGYVÉDEK INKASSZÓJA

ugyancsak hasonlóan nehézkes, szinte szomorú. Az orvostól mindenki elvárja, hogy éjjel-nappal készenlétben várja a segítségre szoruló embereket, a legkisebb betegség megnyilvánulásnál ijedten szaladnak az emberek a huszadik század fehérköpenyes mágusához, az orvoshoz, de amikor fizetésre kerül a sor, akkor megszűnik hála, csodálat, barátság, mert talán a legkevésbé szívesen éppen az orvosszámlákat fizetik ki az emberek. Áll ez a megállapítás az összes orvosokra, beleértve a fogorvosokat is, ahol rendszerint arról lehet megtudni, hogy a régi páciensek bismét kijlyukadt egy foga, hogy némi törlesztés történt a régi számlán. Ugyanis az illető kénytelen ismét megkezdeni a viziteket.

Azelőtt nem is volt szokás, hogy orvos inkasszálatott volna, mert egyrészt hitelügylet ugyszólván nem létezett ebben a vonatkozásban, másrészt pedig, aki véletlenül mégis adós maradt, elsőrendű kötelességének tartotta a fizetést. Ma — nem tudni az emberek, vagy a viszonyok változtak-e meg teljesen — egészen másképpen történik és az orvosok inkasszánsai ugyanugy járnak klientszól klientshez, mint a többi inkasszánsok.

Ugyanez a helyzet az ügyvédekénél is, ahol a per érdekében bélyegeket előlegez és illetékeket fizet le X. vagy Y. ur, vagy Y.-né asszony jogtanácsosa abban a hiszemben, hogy a pénzt rövidesen viszontlátja. Küldheti azután az irodakisasszonyt ítéletnapig is a költségek után, mert honorárium az legtöbb esetben csak messzi álom. Az ügyvéd megelégednek az előlegezett készkiadásokkal. De azt sem hajlandók a felek kifizetni és rendszerint addig huzzák a ki-egyenlítést, amíg vagy elveszett a per, vagy megnyerték az ügyet. Természetesen mindkét eset feleslegessé teszi az ügy-

Robitsek József

Fűszer, gyarmat és festéknagykereskedés,

A r a d, Str. Crişan.

Telefon 13-29.

védnk történő fizetést, mert ha elvesztette, akkor mit akar még, ha pedig megnyerte, akkor jól végezte dolgát, fizesse a költségeket az ellenfél, hiszen elvesztette a pert . . .

AZ ÁRUHITEL

inkasszója legalább olyan nehéz, mint az itt felsorolt esetekben az inkasszáns dolga. Mi sem jellemzőbb a helyzetre, mint az a tény, hogy az inkasszóra szétküldendő számlákat a kereskedők osztályozzák. Római egyessel, kettessel, hármassal és négyessel, esetleg ötössel jelölik meg a jegyzéket és az inkasszánst alaposan kioktatják arról, hogy kivel hogy viselkedjék. A számlák, illetve adósok nagy száma miatt ez lehetetlenség lenne olyanmódon, hogy névszerint felsorolnak kinél mi az eljárás, éppen erre való a számozási rendszer, amely a következő kulcs szerint történik: A római egyes jelzés a jó fizetőknek jár ki. Itt udvarias modor, kedves mosoly, előzékeny meghajlás jár az adósnak. Minden megjegyzés nélkül kell tudomásul venni, ha azt mondják, „**kérem jöjjön akkormegekkor**“, de a lépcsőn lemenet máris római kettősre javítja ki az inkasszóval megbízott alkalmazott a jegyzék számozását. Ugyanis a kettős jelzés jelent „**mérsékeltén erélyes**“, vagyis azt, hogy az adóssal szemben most már a mérsékeltén erélyes eljárás kövendő. Az illető gyanus, hogy belépett az ős-adósok sorába, hogy esze ágában sincs „**ekkormegekkor**“ fizetni, hanem csak huzni akarja az időt és azt reméli, hogy valami olyasmi történik, ami megszabadítja vásárlásának kellemetlen következményétől, a fizetéstől. S ebben a vonatkozásban következik a római hármás jelzés, amely ott huzódik meg a számlák jobb felső sarkában. Ez a jelzés már határozott fellépést ir elő, nyílt magyarázatkérést, bár még mindig a legudvariasabb formában, a fizetés reményének gyenge lehetőségé miatt. Bezzeg másképpen beszélnek az inkasszánsok azokkal, akiknek számláján egy római négyes szerénykedik. Ilyen esetekben szóváltás, tiltakozás, a gorombaság határáig elmenő modor kötelező az inkasszáns számára. Cége és a saját érdekében. S ha ilyen „**négyes alapon**“ sem eredményes az inkasszó, a számla jelzése ötös minősítéssé változik át. Ez már az udvariasság teljes mellőzését jelenti, a durvaság határai megszűntek, az inkasszáns dühe szabad folyást nyer

Ne kísérletezzen, hanem Hammernál vegyen ! ! !
500 drb. csodásabbnál csodásabb rádió közül választhat.
Az összes világmárkák raktáron! „Graetz“, „Minerva“, „Eumig“, „Kapsch“, „Standard“, „Orion“, „Radione“, „Zenith“, „Strasfurter“, „Imperial“, „Baronette“ rádiók. Kedvező résztfizetésre kaphatók.

Hammer Zsigmond és Fia

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27.

Telefon 18-47.

a sok emelet, elküldés, füllesztés miatt, amellyel annyszor küzdött az inkasszó érdekében.

A nemfizető adósok egyik jellegzetes típusa az a lap-előfizető is, aki átveszi az ujságot, de amikor fizetnie kell, csodálkozva, sőt felháborodottan tiltakozik ama különös felfogás ellen, hogy neki az ujságért fizetnie kell. Vannak olyan lapelőfizetők — tisztelet a számos kivételnek —, akik ugylátszik azt hiszik, hogy a lapcsinálás nem kerül pénzbe, hogy az ujság csak kedves ráadás, amelyet néhány tucat ember csak azért állít elő nagy fáradsággal és költséggel, hogy számára a reggeli kávé mellé csemegével szolgáljon. Valószínűnek látszik, hogy ez az álláspont csak alakoskodás, hogy ez a felfogás csak mimelt naivitás, mert hiszen ki nincs ma már tisztában azzal, hogy az ujság éppen olyan árucikk, mint bármely, amit készpénz ellenében szolgálnak csak ki üzletekben, irodákban, általában a gazdasági életben. A nyomdát, a papírt, a személyzetet és általában mindazt, ami egy lap előállításához és szétküldéséhez szükséges, előre történő készpénzfizetés ellenében adják csak a lap tulajdonosnak, aki maga is azért fárad dolgozik és követ el mindent a közönség maradéktalan kiszolgálása érdekében, hogy megéljen . . .

Ha azonban tudjuk, hogy százával vannak olyanok — nem a szegény néposztály körében, ahol a kereseti lehetőséget meghaladó hitel nem létezik és ahol az inkasszó kielégítőbb, mint a város előkelőbb negyedeiben —, akik az élelmiszerszámlát, a pékszámlát, a tejadóságot nem fizetik, akkor megértjük azokat, akik a lap árának kifizetésénél akadékoskodnak. Megértjük, hiszen egyre nyilvánvalóbbá lesz, hogy ez rossz szokás, a kötelezettségeknek teljesítésétől való irtózás, amelyről azonban sürgősen szokjanak le mindazok, akik kultiválják, mert hiszen saját maguk alatt vágják a fát, amikor növelik a nemfizetők táborát. Mert ugye ezek az urak maguk is inkasszáltatnak s ha sürgősen nem változik a mentalitás, akkor minden inkasszó a reménytelenségbe sülyed.

RÁDIÓ, CSILLAR, VILLANYSZERELÉS OLCSÓN
VARGA TESTVÉREK-NÉL
Arad, Str. Alexandri 1 (udvarban). Tel. 15-83.

Ilica György. Ortopéd és lúdtalpu cipőket orvosi előírás szerint szakszerűen, lúts cipőket legújabb modell szerint a legjobb anyagból készíti. Arad, Str. V. Goldis No. 1.

Karácsonyra harisnya, keztyű, zsebkendő olcsó árban
Weisz és Benjamin cégnél — Consum-tag

„Több törvénytiszteletet, -

**akkor nincs semmi baj!" -
mondja a vácsi főorvos**

Az egészségügyi engedélyek ellenőrzésével kapcsolatos hatósági vizsgálatok eredményeképpen — mint megírtuk — illetékes hatóságok megállapították, hogy több nagyvállalat ugyanugy érvényes engedély hiányában bővítette ki a város szívében lévő üzemét, mint az **Armatura**. Mivel kivétel nélkül minden esetben megindult az eljárás, a munkásság kétségbeesett bizonytalansággal várja, hogy mikor rendelik el a szóbanforgó üzemek bezárását, vagy legjobb esetben is működésének korlátozását, ami jelentős létszámcsökkentést jelent.

Coțioiu Romuald dr. városi hatósági főorvos olyan tapintattal és példátlan jóindulattal intézi ezeket az ügyeket, ahogyan ez a törvényes intézkedések keretén belül egyáltalában lehetséges. A törvényes kereteket azonban a legnagyobb szigorral betartják s ettől a főorvos el nem tér, mint ahogyan nem is térhet el. Magatartása és intézkedései mindössze arra korlátozódnak, hogy a törvény szavainak érvényt szerezve, lehetőleg minél kevesebb embert tegyenek kenyértelenné és esetleges haladékokkal az ügyek rendezését elősegítsék.

Ez a jóindulat azonban nem jelentheti azt, hogy a városi főorvos kulturált eljárásával vissza lehet élni és bagatelizálni lehet azt a komoly problémát, hogy mi is történjék azokkal a vállalatokkal, amelyek nem rendelkeznek és nem is rendelkezhetnek megfelelő egészségügyi engedéllyel, mert időközben alaposan kibővített munkakereteik között, a törvény intézkedéseinek következtében, nem működhetnek a város középontjában.

Nagyon helyes lenne, ha az **UGIR** aradi tagozata, vagy a kereskedelmi és iparkamara jóakaratu tanáccsal szolgálna az összes érdekelt vállalatoknak, hogy

hiábavaló kibuvók és kísérletezések helyett gondoskodjanak megfelelő, a törvény intézkedései által jóváhagyható helyiségekről és itt folytassák tevékenységüket.

Praktikus ajándékok: harisnya, kötöttáru, retikul

BÁRSONY
áruházban szerezhetők be legelőnyösebben.

Elég hiba volt, hogy annakidején, amikor ezek az iparvállalatok terjeszkedni kezdtek, nem látták be, hogy fejlődésük a környék lakóinak érdekeibe ütközik, hogy komoly gyárakká kiépített üzemek nem működhetnek sokáig lakóházak közé ékelve, ahol az udvarokon satnya városi gyermekek szeretnének legalább kevés jó levegőt szívni. Amit a belvárosban működő gyárak korma, füstje megfertőz. Ha annakidején érvényesült volna az a szellem, ami most kétségtelenül a város lakóságának érdekében megnyilvánul, akkor most nem lennének ezek a bonyodalmak, kellemetlenségek, amelyek tagadhatatlanul kinosan érintik a vállalkozókat is.

Amikor — ezekkel az ügyekkel kapcsolatosan — a kenyér nélkül maradó munkások sorsát hozzák fel vétóként, gondoljanak azokra a gyermekekre és felnőttekre is, akiknek tüdejében bacillusfészkek keletkeznek, akikről a szipantásnyi tiszta levegőt is elorozzák a belváros házai közé ékelt s tisztságot semmiképpen sem terjesztő iparvállalatok. Nemcsak a város, de a vállalatok érdekeit is képviselnék tehát a szakmai szervezetek, amikor általánosságban közbenjárának az érdekelt vállalatoknál a helyzet gyors és radikális megoldása érdekében — ami adott esetben kizárólag átköltözéssel érhető el — mert a hatósági akció, ha ismer is haladékot, nem ismeri a végtelenségbe nyúló huzáshalasztás lehetőségét, és előbb-utóbb érvelyes rendszabályokat alkalmaz majd.

Évtizedek alatt szerzett országos hírnév garantálja, hogy a legelegánsabb, legjobbkivitelű férfi, női és gyermekcipők készülnek megrendelésre

V A R H O L T Á S Z L Ó
cipőkészítő üzemében, Arad, Str. Brătianu.

C i t y d r o g é r i a

Tulajdonos: E. ZEINER

Illatszerekben, piperecikkekben, izléses ajándéktár-
gyakban Arad legdusabb felszerelési raktára.

Bulevardul Regina Maria (Minorita-palota)

— ÉJJEL-NAPPAL szívesen dolgozunk a közönségért,
— dolgozzék a közönség is velünk. Minden közérdekű köz-
leménynek helyet adunk, — minden igaz sort továbbítunk.
Ne sajnálja senki az idejét: önmagának és embertársainak
használ, ha nem hallgatja el mondanivalóját! Az „Ország-
Világ“ huszonnyolc év óta tántoríthatatlanul állja a helyét,
— mindig és mindenütt a közönségért a közönséggel!

Amiről beszélnek és amiről hallgatnak...

A napisajtó hasábjai hangosak a különböző „zsidó problémákról“, amelyek ujabban olyan nagyon időszerűvé váltak. Az egész világon egyre-másra hozzák a „zsidó törvényeket“, helyenként már gettóról és sárgafoltról is szó esett, általában az egyes országok beállítottsága, temperamentuma, éghajlati viszonyai és egyéb tényezői alapján meghatározott vonalban, de mindenütt felfejlődnek a zsidókérdés legkülönbözőbb részlepleimái.

Az ellenhangok mellett általában elég sűrűn hallatszik zsidóbarát vélemény is, mert hivatkozás történik arra, hogy a zsidóság igen számos kiváló egyéniséget, sok közkinccset adott az emberiségnek.

Nem a mi dolgunk ezeket a vitákat eldönteni, hiszen hivatott és előkelő vitatkozók szállnak sikra mindkét félen elmondva érveiket és ellenérveiket.

Amikor a magunk részéről most szintén szóvá tesszük ezt a kérdéskomplexumot, azért tesszük, mert egy hiányosságot kívánunk helyesbiteni. Ugyanis azok, akik a zsidóság értékeit igyekeznek felsorolni minden ellenkező vádaskodás ellenében, kitérnek a szellemi kiválóságokra épp úgy, mint a gazdasági élet terén kimagasló zsidó vezető egyéniségek jótulajdonságaira, de

megfeledkeznek azokról, akik ma már nem tartoznak ugyan atyáik vallásához, de akik végeredményében mégis — még a maguk véleményével szemben is — a zsidósághoz számítanak.

Nem vérségi alapon, mert a fajelmélet sántikálását még nem sikerült megszüntetni, sőt még szépíteni sem tudták, tehát nem a fajelmélet alapján számítanak zsidónak, hanem

mert kulturában, nevelésben, beállítottságban teljesen azonosak volt hitsorsosaikkal s ha felekezetváltoztatás után ez a kultúra és beállítottság teljesen megállja — mint ahogyan meg is állotta — a helyét abban a környezetben, amelyről mi tudjuk, hogy semmivel sem eltérő a másiktól, akkor a zsidóság igen tekintélyes része ellen sem merülhetnének fel komoly kifogások.

Helyi viszonylatban egész sor ilyen példával szolgálhatunk és kívánunk is szolgálni mindenki számára, aki tárgyilagosan hajlandó megvizsgálni ezt a kérdést. **Hargittai Bertalan**, az Erdélyi Bank kitűnő igazgatója, **Mellinger József**, az aradi villanygyár volt igazgatója, aki a magyar fővárosban komoly karriert csinált, vagy **Vigyázó László**, az aradi Astra gyár valóban nagyképessegű volt igazgatója — zsidó volt. És, hogy ez mennyire igaz, valamint annak igazolására, mennyire beleilleszkedtek ezek a kiváló politikai, művészeti, pénzügyi és gazdasági vezetőegyénségek új környezetükbe, lapunk legközelebbi számában megkezdjük néhány aradi vonatkozású karrier arckép-sorozatát.

Karácsonyi tipp

az adóbevételek fokozására. Egy lelkes adóalany ünnepi ajándéka a pénzügyminiszternek

Kedves Szerkesztő-Ur!

A kormány a nagyarányú beruházási programm végrehajtása során fokozott figyelmet szentel az ország bevételeinek egyenletes szintvonalon tartására. A bevételek ellenőrzése a reális adóviszonyok megállapítását célozza és most, hogy a gazdasági élet vérkeringése világszerte ellanyhult, a legnagyobb körültekintéssel kell a pénzügyi közegeknek eljárniuk, hiszen fontos szempont az adófizetők tényleges teherbíró képessége is, az állam bevételi érdekeihez viszonyítva.

Amikor a fővárosi lapokban — Calinescu belügyminiszter erélyes tisztogatási hadjárata óta elég gyakran — olvassuk, hogy a közvagyon megkárosítói, hivatali hatalmuknak saját céljaikra való kihasználásával vagyont gyűjtő köztisztviselők üzelmét leplezték le, minden alkalommal eszünkbe jut, hogy

milyen hatalmas jövedelmet jelentene az állam számára az, hogy ha már a visszaéléseket nem tudják jövele megakadályozni, legalább jövedelmi adó alá vonnák.

Mert az ugy-e megdöbbenő és a hivatali méltósággal öszsze nem egyeztethető — hangsúlyozza egy bukaresti lap — hogy például egy pénzügyi tisztviselő visszaéljen hatalmával — amire már nem egy szigorúan megtorolt példa volt —, zsebrevágja az adófizetőkől kiszedett pénzeket s ezzel egyrészt az adóköteles jövedelem szempontjából hajlandó eltérni a szigorú merevségtől az állam terhére, de ugyanekkor ugy is kárt okoz az államnak, hogy „mellékkeresetét” elvonja a megadóztatás alól és ezzel pénzügyi tisztviselő lé-tére maga is adóeltitkolóvá válik.

Bizony, nem is csinálna rossz fogást a pénzügyminiszter — folytatja a cikkíró —, ha külön adózási eljárás alá vonna néhány pénzügyi tisztviselőt, akiknek érthetetlen módon csinos vagyonkájuk kerekedett abból a fizetésből, amely éppen a polgári megélhetést biztosítja,

különösen, ha családapa az illető pénzügyi tisztviselő. Mégis mit látunk? Néhány jól orientálódó közeg — tisztelet a nagyszámu kivételnek — egymás után épített házakat, komoly gazdagságra tett szert, nőket finanszíroz, mégpedig nem öröklés vagy gazdag házasság következtében, hanem valami

olyan ügyeskedéssel, amelyet talán a legkörülmönfontabb avgyonrevízió sem tudna kibogozni.

Ezért lenne jó — így végződik a cikk —, ha a pénzügyi kormány új adózási rendszert vezetne be ebben a vonatkozásban.

Kizárólag kereskedőket és vállalkozókat kellene az adómegállapító bizottságba ültetni és egészen bizonyos, hogy hatalmas, nem várt jövedelemhez juttatnák az államot. Mert ezek az „adómegállapítók“ tudnák, hogy hol keressék a rejtett kincset.

Már csak azért is, mert legtöbbjük kiválóan emlékeznek még arra, hogy adott esetekben hol és mennyit „snöderoztak“ . . .

Betegh Bébi:

Forgószinpad

Mire ezek a sorok nyomtatásban megjelennek, érdekes könyv került ki a nyomdából és jelent meg a kirakatokban. **Betegh Bébi**, az erdélyi magyar színjátszás tehetséges művésznője, aki itt él Aradon, könyvet írt, ami iránt már megjelenése előtt is nagy érdeklődés nyilvánult meg a közönség körében. A könyv címe „**Forgószinpad**“ és már a cím is elárulja, hogy **Betegh Bébi** színes, mozgalmas életének szinte szindarabszerűen pergő eseményeit viszi nagy bírálója, a közönség elé.

Betegh Bébi már hosszabb ideje nincs közvetlen összeköttetésben a közönséggel, de ezt a kényszerű folytonossági hiányt most érdekesen szakitja meg a művész könyve. Kedves közvetlenséggel vezeti be az érdeklődő közönséget az erdélyi színházak kulisszái mögé, megmutogatja a „világot jelentő deszkák“ hangulatos, reflektorfényes és ügyesen maszkirozott világát, amelyben azonban éppen úgy érző, sőt legtöbbször melegen érző emberek, küzködő férfiak és nők dolgoznak a mindennapi kenyérért, mint az élet más vonatkozásaiban is. A „**Forgószinpad**“ hangulatos, kedves, élvezetes olvasmány, amely beváltja a hozzáfűzött érdeklődés reményeit, mert nem tulozunk, ha azt mondjuk, hogy csemegével szolgál a jó olvasmányok barátai számára.

Erdélyben felfigyeltek **Betegh Bébi** új könyvére, ami tulajdonképpen a viszontlátás, a közönség és a művész újra való találkozása jellegével bír, hiszen hosszú megszakítás után, **Betegh Bébi** itt, ennek a könyvnek a lapjain találkozik azokkal, akik annyit tapsoltak neki, amikor a színpadon keresztül érzékeltette művészi elhivatottságának valóban értékes és most, a könyvön keresztül is megcsillanó kvalitásait.

Szaporodnak a munkanélküliek

IRJA MEG, SZERKESZTŐ UR,

hogy Aradon a kör négyszögesítésének problémája helyett a családi háromszögek foglalkoztatják az embereket. Mindenki mindenkiről mindent tud, talán többet is, mint amennyi feltétlenül igaz, annyi azonban kétségtelen, hogy „nem mozog a haraszt, ha nem fúj a szél“, mert Aradon sem ok nélkül tárgyalják meg a különböző hálószoza titkokat. Amelyek lassanként megszűnnek titoknak lenni.

Bevallom, kedves Szerkesztő Ur, én, aki ezeket a sorokat Önhöz intézem, komoly anyagi természetű megfontolások alapján teszem szóvá a családi háromszögek elszaporodását, tudniillik ugynevezett hivatásos barátnő vagyok, illetve voltam mindaddig, amíg a váratlanul megszorodó, versenyen felül álló konkurrencia rá nem erőszított arra, hogy lassanként megszűnnek a határok és a versengés nagyon veszedelmessé válik.

Csendes, viszonylagosan nyugodt pozíció volt eddig az, amelyet betöltöttem. Barátnő voltam, hiszen barátok és főképpen barátnők nélkül olyan nehéz az élet. Nem voltak falrengető igényeim, mondhatnám szerény kívánalmaim voltak az élettől. Mindez rendben is volt mindaddig, amíg olyan helyről nem mutatkozott a konkurrencia, ahonnan legkevésbé vártam és amellyel szemben tehetetlen vagyok. Tessék elhinni, az eset, amelyről beszélek, nem elszigetelt jelenség, hanem általános tünet,

Aradon komoly veszély fenyegeti a hivatásos barátnők megélhetési lehetőségeit.

Arad határozottan modern várossá lett, már ami a családi háromszögek ügyét illeti. Francia vigjátékok és regényfejezetek peregnek le egyes házasságok körül és olyan modern — szinte tulmodern — változatokkal szolgának, hogy ha filmre, vagy színpadra kerülnének, feltétlenül ki kellene írni, hogy „csak felnőtteknek“. Minden héten akad valami új suttogni, megbeszélni való a házassági háromszög fronton, amelynek sajnálatos megerősödése néhány „hivatásos barátnőt“ azzal fenyeget, hogy megélhetés nélkül marad. Pedig a munkanélküliség terjesztése éppenséggel nem közérdek...

Kimondhatatlanul örülök, mert eltalálta, hogy karácsonyi ajándékot csak az

Elite Parfumeriából

szeretnék, ahol mindig előnyösen szerezttem be kozmetikai szükségleteimet

— Societate Italiană Industria Cucirini, Arad. Fabrica de Ață, Arad, Piața Cetății Vechi 3. Tel. 19—60.

Autogramgyűjtők, vigyázat!

Mi az autogram? Ismert egyén névaláírása. Mi a hamis autogram? Ismert egyén ismeretlen által irt névaláírása. Nagyon helyes, elméletből talán elég is ennyi. Lássuk, mit mutat e téren a legjobb gyakorlat?

A **Nemzeti Színháznál** előadás előtt kis diáksapkás gyerekek csoportjában egy hölgy autogramot osztogat. A hölgy nem **Bajor Gizi**, ezt első pillanatban látni. De hát akkor miért ad **Bajor** autogramokat? Vigyázzunk, az ember nem lehet elég óvatos! Így lettünk figyelmesek **Budapest** legjobb autogramtehetségére.

Ne essünk azonban abba a tévhitbe, hogy hősnőnk kizárólag **Bajor**-autogramokra specializálta magát. Mert szombaton például olyan pompás **Somogyi** Erzszi-aláírásokat kanyarított a noteszfüzetekbe, mintha az előző nap remekbe készült „**Bajor-jai**” nem az ő kezétől származnának! Szó se róla, nem mindenben ilyen tökéletes. **Mátray** Erzsiben például még egy kis továbbképzésre szorul. Bizunk azonban benne, hogy a hét végére ez is tökéletesen fog menni.

Ki ez a hölgy és mit akar tulajdonképpen?

Karcsu alakján többnyire rövid fekete bunda, így áll büvölő mosollyal az öt valósággal bálványozó gimnazisták gyűrűjében.

— **Művésznő, csak még egyet!** — könyörög mellettünk egy rajongó harmadik bés.

A „**művésznő**” meglepő rutinnal ir. Egyet mosolyog, egyet ir. Aztán újra kezdi.

A Tinódi-szobor mögött azonban tegnap első ízben tört meg a feltétlen varázs: **két kisdíák csencselés közben összehasonlította a hölgytől ezelőtt öt perccel kapott autogramját és ijedtükben kiesett az autogramkérő blokk az kezükből!**

Illyet még **Münchhausen báró** csodás kalandjaiban sem olvastak, pedig az kötelező olvasmány!

Mert oh, döbbenj sziv és akadj meg lélekzés: **az egyik autogram eredeti Bajor volt, a másik egy hamisítatlan Berky Lili!**

— **Itt vagy a Bajor hamis, vagy a Berky** — mondta **Józi**, a másodista komoran. — **Vagy mindakettő,** — de erre

H. WIESEL posztóáruház, ARAD,
Fischer Eliz-palota.
Nagy karácsonyi vásár, olcsó árak!

az ember másodista korában még csak gondolni sem mer!
Tegnap aztán végére jártunk a Tinódi szobor körül per-
gő orvautogramozásnak.

Beálltunk a rajongók seregébe. A „művésznő“ éppen Szörényi-estet tartott.

— **Én is kérek, én is kérek,** — rohamozták a hölgyet a diákok.

— **Őn is kér?** — szólt csodálkozva.

— **Igen, de nem autogramot, hanem választ: ön Bajor Gizi, Szörényi Éva, vagy Mátray Erzsi?**

— **Psztt, ne a gyerekek előtt, menjünk egy kicsit arrébb.**

Ennek semmi akadálya. Arrébb sétálunk és séta közben a hölgy vallani kezd:

— **Engem tulajdonképpen Ács Katónak hívnak.**

— **Akkor miért nem osztogat Ács-autogramokat?** — kérdeztük tőle.

— **Ács? Kinek kell egy Ács? Tudja, minden embernek van valami szenvedélye: az egyik bélyeget gyűjt, a másik pénzt, a harmadik műtárgyat, a negyedik autogramot.**

— **Az ötödik autogramot osztogat!**

— **Ne higye, nálam ez szenvedély. Én csak szánalom-ból teszem ezt.**

— **Csak nem?**

— **De igen! Tudja, erre megyek haza minden este az irodából. Itt a színház körül látom ezt a sok, szegény kisdiákot állni esőben, szélben, hóban, kis blokkal a kezükben. Állnak félóra hosszat s néha egyetlenegy autogram nem akad a horogra. Tudja, én nem tudom, mi lehet ez, vagy nincs szívük a színésznőknek, vagy nagyon sietnek, de ügyet sem vetnek az autogramkérőkre. Ezért jöttem én. Én minden este annyi autogramot írok szegénykéknak, amennyit akarnak. Ezt hajlandó vagyok bármikor aláírni.**

Köszönjük szépen, nem kérünk! Egész biztosan **Bajort** fog írni! Már rájár a keze . . .!

Még mindig a könyv a legolcsóbb ajándék! Szépirodalmi és művészeti könyvek, képeskönyvek, játékok **SÁNDOR FERENC-nél** a megyeházzal szemben.

— **EGYSZERŰ MEGOLDÁS.** Amikor **Rockefeller** még karrierje kezdetén állott és csak egy kisebb üzem tulajdonosa volt, elhatározta, hogy új szellemet vísz vállalatába. Egy napon összehívta munkásait és nagy beszédet mondott. Elmondotta többek között, hogy igen szeretné, hogy ha az üzembe lép, csupa jókedvvel dolgozó munkást látna maga körül. Ha valakinek van a munkamenet javítását célzó ötlete, írja meg bizalommal — levélben. **Rockefeller** másnap levelet kapott. Az első tippet, amely így szólt: „Első javaslatom, — vétesse le cipőjéről a — gumitalpat!“

Karácsonyi gusztálás

(Kolozsvár.) Most kezdődnek azok a napok, amelyeket tán legjobban szeretek az esztendőben. Gyűjtőnevet is adtam magamban ezeknek a napoknak — „karácsonyi gusztálás“, így hívom őket. Járok-kelek a városban, amerre a dolgaim üznek, de most nem rohanok, hanem meg-megállok egy-egy kirakat előtt és élvezettel gusztálom a sok szép holmit. Afféle tanulmányut ez a karácsonyi ajándékok birodalmában és mindenkinék szívből ajánlhatom, kövesse példámat, mert az afrikai őserdőkben sem oly könnyű eltévedni, mint ebben a birodalomban.

Noteszemben szépen, gondosan fel van jegyezve már napok óta, kinek kell ajándékot vennem, — számuk ijesztoően szaporodik. Ezenfelül mindegyik név mellé odajegyzem, körülbelül minő összeg erejéig tarthat igényt viselője baráti vagy rokonfi figyelmemre, ám itt sietve ki kell jelentenem: ezek az összegek nem annyira érzelmi, mint inkább anyagi alapon mutatnak jelentős eltéréseket. Ha rajtam állna, mindenkinék a legdrágábbat venném . . .

No jo, idáig már eljutottunk volna és mondom, most már ott tartok, hogy a kirakatokat gusztálom. Igen ám, de hátha az ~~ami itt, ebben a pompás boltban~~ ennyibe és ennyibe kerül, néhány uccával arrébb olcsóbban kapható, — gyérünk oda is kirakatokat nézni. Ez így egyszerűnek látszik, de a valóságban jó néhány napba kerül, karácsony pedig aggasztóan közeledik. Aztán egy délelőtt elszánja magát az ember és végre vásárolni is kezd. Ilyenkor érnek bennünket az első csalódások: **benn az üzletben rendszeren sokkal szebb dolgokat is látunk, mint amilyeneket a kirakatban kigusztáltunk, dehát persze az áruk is drágább.** No, majd meggondoljuk a dolgot. Ez annyit jelent, hogy fel kell forgatnunk az egész rendszert: **mindenki vagy legalább is majdnem mindenki más ajándékot kap, mint amit előre szántunk neki és persze az árak sem egyeznek, a költségvetés is felborul.** Ez újabb gusztálással és fejtöréssel jár, ami további napokat vesz igénybe.

Karácsonyeste előtt két nappal elszánjuk magunkat az ajándékfront végleges felgöngyölítésére. Ez aztán mindennek a csúcspontja. **Ha eddig csak válogattunk, vásárlás nélkül, most vásárlunk, válogatás nélkül, abban a fejvesztett mámorban, amelyet az ügyes német kifejezés Kaufwut-nak, vásárlási dühnek nevez.** Csakhogy, ezt elfelejtettem mondani, mindez már karácsonyeste délelőttjén történik, következménye pedig az, hogy most már senki sem kapja azt, amit neki szántunk, ezzel szemben, **akinek drágábbat akartunk venni, az véletlenül olcsóbbat kap, akinek olcsóbbat akartunk venni, az véletlenül drágábbat, aminek viszont az**

a következménye, hogy akinek különös örömet akartunk okozni, az kevesli az ajándékot, akit pedig váratlanul megörvendeztettünk, az nekünk okoz csalódást az ajándékával. Mindenhogyan rossz.

Dehát mondom, mindenki kövesse példámat ebben a „karácsonyi gusztálásban“, még akkor is, ha — mint a példa mutatja, — nem sokat használ vele magának. Mégis legálább valami kis öröme volt a dologból . . .

Lám, lám a reklám

(Brassó:) . . . olyan tudomány, amelyről a közhit azt tartja, hogy ahhoz mindenki ért. Nem kell hozzá más, mint-hogy a vezérigazgató egy szép napon behívassa magához az első praktikánst és merész elhatározással megbizsa a reklámügyek intézésével. Nem adunk neki három hónapot, a derék gyakornok — esetleg kezdeti sikereken is felbuzdulva — olyan reklámtudóssá növeli ki magát, mintha az anyatej-
jel szivta volna magába a reklámtudományt.

Van azonban a megoldásnak egy másik, sokkal érdekesebb fajtája is. Amikor a reklámügyeket a „vezérigazgató magának tartja fenn“ — mert hisz ő azután tényleg mindenhez ért! — és az ilyen bagatelleket játszi könnyedséggel intézi el két megbeszélés között, — mondjuk délelőtt 11.15-től 11.30-ig. Mert hát többet nem is érdemel ez az ügy . . .

Hogy azután miképpen fest a dolog, annak illusztrálására szolgáljon az alábbi eset. Neveket tapintatból nem említünk, de állítjuk, hogy a történet hiteles.

Egyik nemrégiben alakult nagyvállalatunk, amely eddig még nem vette igénybe a reklám fegyvereit, végre elhatározta, hogy „**még is meg kellene már próbálkozni a reklámmal**“. Az ügyeket itt is a vezérigazgató „**tartotta fenn magának**“ és hosszas fontolgtatás után úgy döntött, hogy egyik cikk részére két darab kétéves „szines“ plakátot csináltat. Magához hívatta az egyik reklám-iroda főnökét és két hétig tartó huza-vona, vázlatmutogatás, szövegtörlés, javítás, belebeszélés és ismételt javítás után megállapodtak a részletekben. Tehát két darab ötszinnyomású, **offset-plakát** készül ennyi és ennyi példányban. A megállapodás perfektuálásának ünnepeles aktusán megjelent a vezérigazgatóon kívül két mámik igazgató, egy cégvezető, valamint az egyik tisztviselő, aki a vezérigazgató mellett a „slapaj“ szerepét töltötte be. A vezér behívatta a gépirónőt és pontról-pontra, a legnagyobb részleteséggel lediktálta a megállapodást, ahogy azt a reklám-iroda főnöke heteken keresztül tartó tárgyalás során a szájába rágta. Amikor a megállapodás aláírására került a sor, a vezér elővette a töltőtollát és már éppen neki-lendült az írásnak, amikor hirtelen felkapta a fejét és oda-szólt a kisasszonynak: „**Hopp! Valamit kifelejtettünk! Kis-**

asszony, kérem, írja még oda: kliséköltséget nem fizetünk!”

A vállalkozó — nem akarván megszegyeníteni a vezért alantasai előtt —, alkudozni kezdett. Meggyőző hangon érvelt és a végén nagynehezen rávette a vezért, hogy az mágára vállalta az **offsetplakátok kliséköltségének — felét.**

Amihez talán a laikusok kedvéért még megjegyezzük, hogy **offset-eijárásához sok minden kell, de klise aztán nem!**

Viszont: nálunk a közhit azt tartja, hogy a reklámhoz mindenki ért! . . .

Ez Önnek is szól Paunz ur!

(Beitüldött kézirat.)

(Nagyvárad.) 1917 április tizenötödikén a szállítmány megérkezett Bécsbe. A pályaudvaron oriai megbeszélés volt, azaz katonai nyelven Besprechung. A tábornok maga köré gyűjtötte az urakat. Mindenki feszes haptákban várta a parancsot. Az öreg a szokott mondattal kezdte:

— **Bitte die Herren kommod zu stehen! Fähnrich, Kadetten un Aspiranten ruh't!**

Azaz csak a tiszt urakat kérte fel kényelmes állásra, a tisztjelölteknek **pihenj-t** vezényelt. Imautuk az öreget, aki erősen hasonlított boldogult Ferenc Józsefre és valószínűleg hódolatból viselt pontosan olyan szaktálaty, mint az uralkodó.

— **Holnap reggelig Bécsben maradunk. Mindenki bemehet a városba, de az urak tartsanak a legénységgel iskolát, nehogy bárki is méltatlan módon viselkedjen. Danke die Herren, Fähnriche, Kadetten und Aspiranten abtreten!**

Félóra mulva kapitány ur Franke épületes beszédet intézett hozzánk:

— **Az ügyeletesen kívül mindenki bemehet a városba, de az önkénteseket kérem, ne maradjanak ki éjfélén tul. Paunz ur, ez önre is vonatkozik!**

Paunz önkéntes szerényen, civilezen bölintott a fejével. Már ez maga is rettenetesen ellenkezett a szabályzattal, mint ahogy a kedves szöke bécsi fiu maga volt a megtestestült szabálytalanság. Hónapok óta szolgált és még mindig nem bírta ki, hogy szalufálás közben ne köszönjön élőlőszóval is a fellebbvalóinak:

— **Guten Tag!** — mondta.

Mindig hiányzott egy gombja, mindig piszkos volt a puskája és rendszerint megette a rezerva konzervet. Hiába, az Isten nem katonának teremtette és ezt maga is belátta. Minden parancskiadásnál külön megjegyezte a kapitány: „**Paunz ur, ez önnek is szól**“ és ebben a gunyos kifakadásban az is benne volt, hogy **Paunz** Guido szerette magát tultenni a rendeleteken.

Parancskiadás után mindenkit meghívott vacsorára.

— **Mama hetek óta készül erre az estére** — mondotta —

és négy napja vár itt valahol a pályaudvaron. Mert én azt sürgönyöztem, hogy 11-én utazunk át Bécsben.

Elindultunk megkeresni Guido mamáját, közben benézünk a legénységi vagonokba, ahol Hornyák őrzető ur a szakaszt iskolázta.

— **Éppen találos kérdéseket adok fel!** — jelentette tisztességtudóan.

— **Például?**

Maga elé citálta az egyik fiut.

— **Na Petrik, mondd meg nekem, mi jobb a katonaságnál, a hapták vagy a pihenj?**

— **A pihenj!**

— **Na látod, milyen bivalyborju vagy! A hapták sokkal jobb, mert az után mindig pihenj következik . . .**

Aztán pár szóval elmagyarázta a legényeknek, hogy most Bécsben vagyunk.

— **Ez akkora város, hogy otthon a fatornyos falutokban még álmodni sem mernek róla. A Burgba lakott Ferenc Jóska márványpalotába, de meghött szegény, azért viseltek most „K” betűt a sapkátokon. Mehettek megnézni a várost, de foggózzatok össze, mint a falutokbeli jányok a sétatéren, mert ha csak egy is elvész közülöttek, akkor jön a haditörvényszék. Petrik, mondd meg nekem, mi a legkisebb büntetés a haditörvényszéknél?**

— **Legkisebb büntetés a halál.**

Láttuk, hogy itt minden a legnagyobb rendben van, folytattuk felfedező körutunkat és a kis külvárosi pályaudvar forgalmi irodájában valóban megtaláltuk Guido mamáját. Sirt, jajveszékelt, tapogatta a fiát.

— **JaJ be soványka vagy** — sápitózott — **miért is nem engednek haza, hiszen nálad nélkül is megnyerjük a háborút.**

Minden tiltakozás ellenére fölkereste a kapitány urat, mert érdeklődni akart Guido magaviselete és előmenetele felől, akárcsak pár esztendővel ezelőtt az osztályfőnöknél az iskolában. Az információ nem nagyon tetszett, mert kissé sértve mondotta a kapitány urnak:

— **Csodálom, kérem, mert ennek a gyerekek tornából mindig jelese volt.**

A Paunz-családnál leirhatatlan bankett volt. Mint a sás-kák, mindent fölettünk és az éléskamrából előszedett pótételek az óvatosságból magunkkal hozott kenyértarisznyába raktuk. Guido bejelentette, hogy ő otthon alszik ágyban párnák között.

— **Ezt ne tedd, mert főbelőnek** — jegyezte meg **Benke Laji** kedves közvetlenséggel.

Több sem kell egy bécsi mamának. **Paunzé** keserves sírásra fakadt és egyszerűen kijelentette, hogy már vissza sem engedi a fiát, mert mégis csak hallatlan, hogy valakit főbelőjenek azért, mert a mamájánál akar aludni. Végül is úgy

döntöttünk, hogy Guido visszatér velünk a vonatba, de másnap az egész társaság itt ebédel. Meg voltunk elégedve a koszttal.

Vacsora után átjöttek a szomszédok. Hangosan beszélgettek a háborúról és közös bécsi ismerősökről. Nagyon vigasztalták Guidot. Egy pocakos untauglich ur ilyeneket mondott:

— Képzeld, Guido, a Hansi is elesett, pedig a bátyja ezredorvos.

Ezután következett az estély fénypontja: Guido elvezetett bennünket a Práterbe, hogy megmutassa az igazi Bécsset. Először a mamája is velünk akart jönni, de a fia lebeszélte, mondván, hogy neki ugyis elég izgalma volt ezen a napon és megeiégedett azzal, hogy önagysága finanszírozza a kirándulást. Pompásan éreztük magunkat egy kis kocsmában és a harmadik liter bor után harsány katonanótákat kurjongattunk erősen férfitársaságba kívánczó szöveggel. Ki tud Bécsben magyarul? Senki sem érti a verset, még Guido sem. A nagy hejehujában észre sem vettük, hogy a szomszéd asztalnál Franke kapitány ur mulat. Ő azonban felfedezett bennünket és kedélyesen átszólt:

— Miféle botrányos nótákat énekeltek itt? Azonnal menjetek haza. Ez önnek is szól, Paunz ur!

Guido megkockáztatta:

— Kapitány ur kérem, nem alhatnék otthon ma este?

Franke sem vesztette el a humorát:

— Még nem tudom, fiam. Holnap délelőtt kérd raporton, majd meglátjuk.

Hajnalban minden előzetes bejelentés nélkül a vonat továbbbrogott. Guido kicsit meg is sértődött. Le sem mondhattuk az ebédet a mamájának! Három nap múlva Jamjanónál sétáltunk a tűzvonalba. Félelmetes volt a csendes orosz szakasz után egyszerre meghallani a döbbenetes ágyudübörgést. Száz és száz réztorok üvöltött. Guido a váratlan fordulattól úgy megijedt, hogy elfelejtett a földre feküdni. És ekkor hirtelen ráförmedt a kapitány ur, hangja tulharsogta az ágyuk bömbölését:

— Nem hallja a pergőtüzet? Ez önnek is szól, Paunz ur!

— a — n

Mint a harang nyelv nélkül

olyan a gyáros, vállalkozó, kereskedő, iparos reklám nélkül. Új vevőket ma már csak szabadtéri reklám által szerezhet, mert bármilyen jó árut tart vagy készít,

nem tudja értékesíteni, ha nem propagálja. Az

ORSZÁG-VILÁG „AGGE“ REKLAMOSZTÁLYA

elősegíti igyekezetét és készséggel bocsátja rendelkezésére tapasztalatait. Tegyen kísérletet! **Bulv. Regele**

Ferdinand 19. Telefon 15—25.

Amikor minden alibi összeomlik ...

(Temesvár.) Egy viharos és közel két esztendeje húzódó perben mondotta ki most a bíróság végső ítéletét, amennyiben B. N. kereskedő feleségét — erdemtelennek mondta ki arra, hogy férje a válás után is gondoskodjon róla.

Ami rendkívülivé teszi ezt az egész ügyet, az elsősorban a nőtartásra erdemtelennek nyilvánított asszony kora.

B. N.-né ugyanis közel negyvenhat éves, korában került összeütközésbe nemcsak családi életével, hanem, mint ezt az események igazolják, a házasságot védő törvényekkel is . . .

B. N., a férj, aki egyebként jómódu ember, — keresetében előadta, hogy feleségével huszonegy esztendőn keresztül boldog és kiegyensúlyozott házaseletet élt. Felesége, aki osztrák származású nő volt, nemcsak a legjobb feleségnek, de nagyszerű anyának is bizonyult. Két gyermeküket, egy fiút és egy leányt, a legnagyobb gondnal, szerettel és hozzáértéssel nevelte, úgy hogy mindkét gyermekük a legnagyobb eredménnyel végezte el középiskoláit, majd egyetemi tanulmányait.

TALÁLKOZÁS A KÁVÉHÁZBAN

— Két évvel ezelőtt — folytatta a férj keresete — feleségem azzal távozott a kora délutáni órákban hazulról, hogy Klára nevű elvált asszony barátnőjét megy meglátogatni, aki betegen rekszik lakásán. Ez nem volt szokatlan dolog; feleségemnek valóban az illető hölgy volt a legjobb barátnője és hetenként legalább két-három délutánt együtt töltöttek, nem szólva arról, hogy a Klára nevű hölgy ezenkívül gyakran nálunk is vacsorázott.

— Ugyanezen a délutánon egyik üzletfelem, akivel hosszas tárgyalásom volt az irodámban, meginvitált egy kávéházba, hogy ott folytassuk az üzleti megbeszélést fekete mellett. Alig léptünk be a kávéházba, az egyik félhomályos sarokpáholyan feleségemet láttam meg egy ismeretlen fiatalember társaságában. A szó teljes értelmében ájulás környékezett — folytatta a férj — és ezért bocsánatot kérve üzletfelemtől, hazarohantam.

— Két felnőtt gyermekem előtt roppant szégyeltem a történeteket és mikor feleségem az esti órákban hazaérkezett, négy szemközt akartam tisztázni a dolgot. Megkérdeztem feleségemtől, hogy hol volt? Ő határozottan kijelentette, hogy Klára nevű barátnőjénél töltötte az egész délutánt. Én szemébe mondtam, hogy láttam a kávéházban, tehát kár tovább félrevezetni. Ő ragaszkodott ahhoz, hogy beteg barátnőjénél volt és kért, hogy hívjam fel Klára asszonyt. Bár tisztában voltam a dolgokkal, mégis, engedve feleségem

kérésének, azonnal felhívtam a hölgy lakását. Klára asszonyt nem találtam otthon, csak szobalánya jelentkezett a telefonon. Megkérdeztem, hogy feleségem nem tartózkodott-e délután náluk? A szobalány habozás nélkül kijelentette, hogy a nagyságos asszony egész délután itt volt. . .

— Láttam, hogy itt egy betanult és megszervezett társasággal állok szemben s ha arra kerül a sor, aligha tudom majd a bíróság előtt igazamat bizonyítani.

EGY „SZERENCSE” SZERENCSETLENSÉG

— Egy véletlen szerencsétlenség azonban szerencsére segítségemre jött. Nevezetesen másnap hallottam, hogy az illető urhölgyet — feleségem barátnőjét — egy ur társaságában könnyebb autószerencsétlenség érte. Elmentem a rendőrségre és ott kiderült, hogy az autószerencsétlenség abban az időben történt, mikor a „beteg“ Klára asszony állítólag feleségemmel tartózkodott lakásán. Miután a hazugság kétségkívül kiderült, feleségem ellen — éppen gyermekeim ösztönzésére — megindítottam a válópert és tőle minden anyagi támogatást megtagadtam, annál is inkább, mert ő maga is vagyonos asszony.

B. N.-né a bíróság előtt is tagadta, hogy ő volt a kávéházban látott hölgy, aki egy ur társaságában, összebujva ült a páholyban. Elmondotta, hogy valóban a barátnőjénél tartózkodott, igaz, hogy barátnője nem volt otthon, mert egy ur társaságában autózni ment. . . Ő ezt azért nem akarta bevallani férjének, mert egyrészt nem akarta, hogy férje rossz véleménnyel legyen barátnőjéről, aki elvált asszony, másrészt férje ugy sem hitte volna el, hogy egyedül ült egész délután barátnője lakásán. . .

— Ezt valóban nehéz elhinni — mondta a bíró —, miután annak a háznak a házfelügyelőjét is kihallgatták már, ahol B. N.-né lakik. A házmester ezzel szemben a leghatározottabban kijelentette, hogy B. N.-ét, akit egyébként valóban ismer, azon a délutánon nem látta.

Tul sok ellentmondás volt már a kereskedő feleségének vallomásaiban a szobalány egyetlen mentővallomásával szemben, amit azonban a bíróság nem fogadott el.

A már kicsit öszülő, de még mindig nagyon csinos és különösképen elegáns B. N.-ét így, mint érdemtelen a bíróság elutasította nőtartási keresetével.

Ardeal legfrisebb hircit közli az 52 éves

Aradi Közlöny

Fizessen elő az

ARADI-KÖZLÖNY-re

Hirdessen az

ARADI-KÖZLÖNY-ben

Kovács György színművész úrnak

Arad

A mai napon kaptuk és továbbítjuk Önhöz minden kommentár nélkül a következő levelet:

Aranyos Szerkesztő Ur,

ha tudja, mit jelent szeretni, megérti, hogy miért írom jelen soraim. Azzal kezdem, hogy tizenhétéves és négy napos leány vagyok. Sokat olvastam, rengeteget tanultam, ha csak lehet, minden alkalommal elmegyek a színházba, igen sokat sportolok, szóval lehetőleg mindennel élek, ami egy tizenhétéves urilánynak megengedhető vagy titokban lehet. Mostanában a színház iránt érzek különös vonzalmat. Ez köti le minden figyelmem, érdeklődésem és szabad időm.

Csak a színháznak élek! . . .

S ezt az érlete meg bennem, hogy míg eddig csak pajtást láttam a mamám által udvarlóknak nevezett ficsurokban, most érzem, hogy a nagylányi szív nem maradhat abban a tespedésben, melyben eddig a szülők nevelése tartotta, hanem ki kell egyszer törni, mint a forrongó vulkánnak, hogy kitombolhassa magát . . .

Nos hát, nekem is ki kell tombolnom magam! . . . Édesanyám önkényét kikerülve,

megvallom titokban Szerkesztő Urnak, hogy valami különös, de nagyon jóleső érzés hat át mindig, valahányszor színházban vagyok . . .

Én ugyanis főleg a prózákat szeretem, mert azokban játszik (jaj istenkém, remeg a kezem, amikor leírja) „Ő“, aki az aradi urilányok közt, mondhatnám azt is egészen nyugodtan, hogy az urilányok között is már sok háboruságot csinált, így többek közt nekem is . . .

Oh, jaj! — most elárultam, hogy valaki érdekel engem a színészek közül. No de nem baj. A szerkesztő ur bizonyára nem árulja el titkom senkinek, különösen a mamának nem.

Bevallom tehát, hogy szerelmes vagyok és arra kérem,

HIRLAP

a legelterjedtebb magyar
kisebbségpolitikai napilap

A R A D

Str. Mețianu 1. — Telefon 97.

Magyar elterjedtségénél fogva a legeredményesebb hirdetési organum.

hogy a mellékelt levelet sürgősen a címzett kezéhez juttatni sziveskedjék. Örökre hálás lesz érte és szívesen üdvözlí:

A. MARGIT.

Eddig a levél. Címzett engedélyével ideiktatjuk az ötpecsétes levélke tartalmát, mert feltehető, hogy írója álnevet használ.

KOVÁCS GYÖRGYNEK

Álmomban az éjjel
Megcsókolta kezem
S fülembé susogta:
Szeret? ... Én szeretem ...

Aztán némán, szótlán
A vállamra hajolt
Szívére szoritott
S ölelt ... csókolt ... csókolt ...

Én mit tehettem mást?
Muszáj bevallani? ...
A csókjait mind-mind
Vissza kellett adni.

Azóta nem alszom,
Nem bírok nyolc napja,
Mert Magának lettem
Bolondja és rabja ...

Mellékelve küldök
Csókolt virágomból ...
Fogadja emlékül:
Egy szőke leánytól! ...

Kovács György most bizonyára töri a fejét, hogy ki lehet a levélíró és igen örülne, ha valaki a nyomára vezetné ...

**Egy lapca fizessen elő
de az az egy — já legyen!**

— MINDEN CIKKÉRT AZ IRÓJA FELEL. Az „Ország-Világ” hasábjain helyet talál minden közérdekű esemény. Belső és külső munkatársaink mindenről az igazat és csak az igazat írják. — Nem igazat írni nem szabad.

Ki kicsoda?

Allapítsuk meg azonnal — minden netáni félreértés gondos elkerülése végett —, hogy jelen szerény kis írásmű nem a világhírű angol **Who's Who**-lexikonnal óhajt foglalkozni, amely szakkönyvekben tudvalevőleg röviden, de pontosan bennefoglaltatik az öt világrész minden jelentősebb személyisége, név, állás és társadalmi pozíció szerint, hogy ebből a lexikonból valóban szinte pillanatokon belül meg tudhatja az esetleges érdeklődő, hogy **who's who** — magyarul: **ki kicsoda?**

Szól ellenben karácsonyi igénytelen elmefuttatásunk azokról a fényképes igazolványokról, amelyek villamoson, autobuszon, továbbá korcsolya- és tennispályákon, uszodákban és egyéb ilyen magánjogi jellegű üzemekben volnának hivatottak tanusítani azt, hogy ki kicsoda és hogy az illető **Kicsoda** egyrészt jogosult nevezett üzemek használatára és igénybevételére, másrészt, hogy ő valóban és csak ő jogosult, mert mellékelten felmutatott fényképes igazolvány bizonyító erejénél fogva bárki láthatja, hogy ő valóban az, akinek mondja magát.

A felületes szemlélő ennek a kimondott célnak tudatában azt vélné ugyebár, hogy ennek érdekében és következtében az ez alkalmakra használt fényképek olyan megdöbentő hasonlatosságot árulnak el az illető arcképes holmi tulajdonosával, hogy bárkinek csak rá kell néznie az arcképre és azonnal megállapíthatja, hogy: igen, rendben van, semmi kétség, itt a tévedésnek még a leghalványabb eshetősége is teljesen kizárt eset.

Ha azonban a felületes szemlélő azt hiszi, hát akkor a felületes szemlélő — sajnos — **nagyon téved.**

Mert nem mondom, hogy az ilyen képeken a tulajdonost nem lehet felismerni. Feltéve, hogy az ember már előzőleg ismerte a képet is, meg a tulajdonost is, külön-külön. Vagy pláne együtt. De ha mondjuk véletlenül nem ismerte volna akár az egyiket, akár a másikat, akkor — valljuk be — a személyazonosság megállapítása már korántsem olyan egyszerű feladat, mint amilyennek azt az ember hinné.

Az ilyen igazolványképeknek ugyanis többféle fajtájuk van.

Van először is az a fajta, amelyet az igazolvány tulajdonosa — nem akarva e célra fölöslegesen pénzt kiadni — egy meglévő valamelyik fiókból előkotort, régi csoportkép-

ből vágott ki, aminéltogva az igazolványba belekerül nemcsak a tulajdonos feje, hanem a szomszédjának levágott balválla is, ami egymagában talán még nem is volna olyan nagy szerencsétlenség, azonban a csoportkép véletlenül egy társasvacsorán készült, mint időfelvétel, aminek következtében a tulajdonosnak e képen — fájdalom — két szája, két orra és megszámlálhatatlan mennyiségű füle van.

Másik faja az igazolványképeknek a katonakorbeli. Mindössze husz évvel ezelőtt készült, főhadnagyi csillagokkal, kitüntetésekkel és bajusszal. A kitüntetések még ma is meg vannak a vitrinben, a katonabluz a naftalinban — az egyetlen, ami ma már sajnos nincs meg: az a hetyke, pörge kis fekete bajusz, amely öszülni kezdett, tehát a tulajdonos leborotváltatta, úgy hogy ha egyes ismerősök ránéztek erre a katonaképre, csodálkozva kiáltottak fel: **Nahát, ez te vagy?**

Meglehetősen kedvelt faja az ilyen igazolványképeknek az érettségi kép is, amely a tulajdonost óriási, magas keménygallérban ábrázolja, hajszálvékony nyakkendővel és álmodozó tekintettel.

Hölgyek fényképes igazolványaiban is meglehetősen gyakori az ilyen — mondhatnám — történelemelőtti időkből fotográfia, amely az illető, jelen pillanatban négygyermekes családanyát bakfiskorában ábrázolja, helyre kis soppal, malomkerékkalappal és két kalaptüvel.

Aki azonban azt gondolja, hogy nevezett azonossági magánokiratba kizárólag csakis e fajta, épp kéznél levő arcképek kerülnek, az szintén téved. Vannak azért még — hála az Égnek — olyan lelkiismeretes, gondos és céltudatos emberek, akik ha igazolványkép kell nekik, hát akkor annak rendje és módja szerint elmennek olyan gyorsfényképészekhez, akiknél ki van írva, hogy kabinet- és börtönképek hu-

Hol fordíttassa okmányait?

M i t r a I. Sándor-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvénytudományi jegyző, hivatalos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: román, magyar, német, francia, angol, olasz spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.

szonnégyszó óra alatt készülnek és akkor a fényképész lefotografálja őket, különböző eredménnyel.

Van, aki egyszerűen olyannak ábrázolja az igazolvány tulajdonosát, mint akinek a szeme akar kiesni a fejéből, de rögtön.

Van, aki viszont valami tudatalatti lélekbuvárástón hatása alatt a lefényképezettségben érzi az elveszett vidéki lókereskedőt és annak is ábrázolja.

Vannak továbbá — és ez a leggyakoribb eset — olyan jóstehetségű igazolványfényképezetek, akik a hölgyeket már jóelőre ráncosképű matrónának maszkjába öltöztetik, míg a férfiak életéből azt az eljövendő, szomorú pillanatot örökítik meg, amidőn majd az illető már csak arra vár, hogy ráadják a fegyházi darócot, épp ez az utolsó kép civilben.

Mindezek tudatában csak a legnagyobb csodálattal és elismeréssel adózhatom azoknak az ellenőrző közegeknek, akik az ilyen arcképes igazolványokra csak egy futó pillanást vetnek, **máris** azt mondják: **köszönöm** — mennek tovább, mert egy másodperc alatt felismerték a hasonlóságot az igazolvány tulajdonosa és annak arcképe között.

Nem is tudom ennél fogva: mért mondják azt, mint az agnoszkálási lehetetlenség iskolapéldáját, hogy aszondja: **a saját édesanyja se ismerte volna meg**. Szerintem inkább azt kellene mondani ilyenkor: **annyira megváltozott, hogy még a saját autobuszellenőre se ismert volna rá**.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vajjon egy rettenetes háború után nagy öröme lenne-e a győztes hatalmaknak?

Két atyafi megáll a muzeumban egy római gladiator szobra előtt, melynek hiányzanak a lábai, a karjai és azonfelül a fején levő sisak is össze-vissza van verve. A szobor talapzatán ez áll: **A GYŐZŐ!**

— Nahát, édes komám — vakarja meg fejét az egyik —, ha így néz ki a győző, hogy nézhet ki a legyőzött?

Meg van elégedve a polgármester minden tanáccsal, amit a közönség részéről kap?

Jeles barátunk meséli a kávéházban.

— A feleségemnek vettem karácsonyra egy pompás vázát, de azt hiszem, nem volt vele megelégedve.

— Miből gondold?

— Abból, hogy a fejemhez vagta.

Ország - Világ

(ERDÉLYI ÉLET)
GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi országos riportlapja.

(Bejegyezve: Trib. Arad, Secția III-a Con.
Dos. Nr. Pres. 8./1938/2.)

Lapunk kizárólag előfizetés útján kapható.

Előfizetés egy evre: pénzintézeteknek, vállalatoknak, nagykereskedőknek, kávéházaknak és külföldre 1200, magánosoknak 1000, köztisztviselőknek és nyugdíjasoknak 600 lei. Hirdetési árszabályzatunk a sajtó és propagandaügyi alminisztérium hirdetési igazgatósága által van megállapítva.

ARDEALI SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ARAD,
Bulevardul Regele Ferdinand 19. Telefon: 15—25.
Szerkesztőségi órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 4—6-ig.
Nyomda: „Phönix“, Arad, Piața Plevnei 2. Telefon: 16—39.

Pénztelvetekre — BCU Cluj / Central University Library Cluj pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellenében — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottak vannak feljogosítva!

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik eredeti cikkeinket, de csakis lapunk vagy cikkíróink megnevezésével!

Menyasszonyi és alkalmi csokrokat, élő- és műkoszorúkat legszebben készít

Mihelyi Vidor virágüzlete
Arad, Gen. Berthelot 2. A színházzal szembe.

— „PHÖNIX“-NYOMDA, Arad, Piața Plevnei Nr. 2. Telefon 16—39. Ajánlkozik mindenféle könyvnyomdai uton előállítható munka izléses és pontos elkészítésére a legrövidebb időn belül, versenyképes áráért. Könyvek, folyóiratok, ujságok, hivatalos, iskolai és egyházi nyomtatványok, árjegyzékek, falragaszok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, gyászlapok, ipari, kereskedelmi, gazdasági és pénzintézeti nyomtatványok, körlevelek, üzleti értesítések, borítékok, levélpapírok, számla- és megrendelőkönyvek, felszólító levelek, levelezőlapok készítése bármely szöveggel a legizlésesebb kiállításban. Kérjen árajánlatot!

*Akarnak gazdagságot
és boldogságot?*

Az új játékterv
szerint fölvehetik a játékot

250 leivel

a II-oszt. 250 a III-oszt. és 300 leivel a
IV-oszt.-ban

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ne felejtsek el

Ujítsák meg sorsjegyeiket
a II-ik osztály huzás

December 15-én

LOTERIA DE STAT